

Provincie Oost-Vlaanderen

Gemeentebestuur Maldegem

**CULTURBELEIDSPLAN
2004-2007**

Toepassing van het decreet van 13 juli 2001 en het besluit van 11 januari 2002 houdende het stimuleren van een kwalitatief en integraal lokaal cultuurbeleid

INHOUDSTAFEL

0. VOORWOORD	4
1. IS CULTUUR THUIS IN MALDEGEM? IS MALDEGEM THUIS IN CULTUUR? (Het proces van de cultuurbeleidsplanning)	5
1.1. Beschrijving van de communicatie- en participatie-acties	5
1.2. Synergie met de andere beleidsplannen	9
2. HET LEVEN ZOALS HET IS: MALDEGEM (Situatieschets)	11
2.1. Maatschappelijke context	11
2.2. Het cultuurbeleid en het culturele veld	13
2.2.1. De plaats van cultuur in het beleid	13
2.2.2. Het culturele veld en het culturele veldwerk	14
2.2.3. Maldegem in vogelvlucht	18
3. GEMOTIVEERDE CONCLUSIES OP BASIS VAN SWOT-ANALYSE	20
3.1. Zorg voor cultureel erfgoed	20
3.2. Competentieverhoging	21
3.3. Gemeenschapsvorming	22
3.4. Creatie (cultuurproductie)	23
3.5. Spreiding (cultuurpresentatie en –participatie)	24
3.6. Organisatorische invulling van het cultuurbeleid	26
4. VISIE	28
5. DOELSTELLINGEN	30
5.1. Cultureel erfgoed	30
5.2. Sociaal-cultureel werk	33
5.3. Kunsten	39

5.4. Strategie: intern en extern	41
6. BELEIDSINSTRUMENTEN EN MIDDELEN	46
6.1. Financiële middelen	46
6.2. Middelen voor bijzondere en vernieuwende initiatieven	47
6.3. Materiële middelen	48
6.4. Personele middelen	48
7. AFSPRAKEN OVER IMPLEMENTATIE EVALUATIE EN BIJSTURING	50
8. BIJLAGEN	52

0. Voorwoord

*Cultuur is ruwweg alles wat we doen dat apen niet doen.
(Lord Raglan)*

cul'tuur <de ~(v.); -turen> 1. (ook mv. cultures) bebouwing van de grond met gewassen: een stuk grond in cultuur brengen; 2. ontginning; 3. culture (zie ald.); 4. massa van op een geschikte voedingsbodem aangekweekte bacteriën, schimmels e.d. van een bepaalde soort; 5. beschaving, ontwikkeling, verfijning van het geestelijk en zedelijk leven, resp. het daarin bereikte peil, beschavingstoestand: *de bloei der cultuur; een gevaar voor de cultuur; cultuur is meer dan civilisatie*; 6. de beschavingstoestand m. betr. t. een bepaald volk of een bepaalde tijd: *de Westerse cultuur; primitieve culturen*; 7. het geheel van de manifestaties van kunst, ontspanning en vermaak; (grote Van Dale)

Cultuur is ook in Maldegem een erg ruim veld. We hebben een bibliotheek, een kunstacademie en een academie voor muziek en woord, maar ook een archief, heel wat erfgoed en een gemeenschapscentrum met de culturele podiumprogrammatie van *Den Hoogen Pad* als paradepaardje. En naast de cultuurraad met tientallen sociaal-culturele verenigingen en actieve thematische werkgroepen, zijn er ook nog de talrijke particuliere kunstenaars en amateurkunstenaars actief. Elke Maldegemnaar is in wezen een cultureel persoon. De gemeente Maldegem wil een gunstig klimaat creëren, waarin men kan samenwerken, feesten, elkaar ontmoeten, waarin men op positieve wijze kennis maakt met kunst en cultuur. Daarom willen we in de komende 4 jaar het voorliggende cultuurbeleidsplan samen met de Maldegemse bevolking realiseren, net zoals we ook de bevolking betrokken bij de opmaak ervan.

We danken zowel de makers van cultuur (bibliotheek, gemeenschapscentrum, verenigingen, kunstacademie, cultuurraad enz.) als de smakers van cultuur (het publiek) en vooral de stuurgroep cultuur voor de grote hulp bij het opstellen van het cultuurbeleidsplan. Nu kunnen we verder werk maken van een kwalitatief en integraal cultuurbeleid, waarbij we vanuit een positieve visie zo veel mogelijk mensen enthousiasmeren.

Anneke Gobeyn
Schepen van Cultuur

1. Is cultuur thuis in Maldegem? Is Maldegem thuis in cultuur? (Het proces van de cultuurbeleidsplanning)

1.1. Beschrijving van de communicatie- en participatie-acties

Aanloop

De cultuurbeleidscoördinator komt in dienst begin november 2002 en wordt meteen het veld ingestuurd met de opdracht een zo breed mogelijk draagvlak te vinden voor het kwalitatieve en integrale beleid dat het cultuurbeleidsplan moet voorstaan.

Hij gaat hierbij niet over een nacht ijs. Terwijl het "aanvraagdossier voor het bekomen van een subsidie voor de opmaak van een cultuurbeleidsplan" klaargestoomd wordt, geven tal van informele contacten een eerste beeld van de Maldegemse eigenheid, zowel op algemeen als op cultureel vlak. Naargelang het beeld zich enigszins begint te vormen, gaat de cultuurbeleidscoördinator op zoek naar een aantal bevoorrechte getuigen om Maldegem voor zichzelf cultureel in kaart te kunnen brengen. Hij leert culturele actoren zoals de cultuurraad, de bibliotheek, de kunstacademie, het archief enz. kennen en waagt zich daarnaast ook op aangrenzende terreinen als jeugd, toerisme en sociale zaken. Geleidelijk aan raakt hij door de opstelling van het aanvraagdossier ook vertrouwd met de culturele infrastructuur en de subsidiëring van het plaatselijk cultureel werk.

De sprong naar een strakke en formele planning

Eind december 2002 laat het *Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap* weten dat ons dossier volledig bevonden wordt en bijgevolg goedgekeurd is. De kar is nu in gang getrokken en moet met een denderende vaart vooruit, zodat het cultuurbeleidsplan voor het zomerreces aan de gemeenteraad ter goedkeuring kan worden voorgelegd. De grondvesten van de cultuurbeleidsplanning zijn in november en december gelegd. Voor iedereen zichtbaar kan het plan nu uit degelijk en duurzaam materiaal opgetrokken worden.

Zodat het ook daadwerkelijk voor iedereen zichtbaar zou zijn, worden de intenties van de gemeente onderstreept in een groots opgezette persconferentie begin januari. In alle regionale kranten en bijlagen en zelfs op de regionale televisie *AVS* is te lezen en te zien hoe Maldegem met een laagdrempelige cultuurcampagne zo veel mogelijk inwoners wil warm maken om actief mee te werken aan de op- en uitbouw van een cultureel Maldegem. Ondertussen wordt ook de cultuurbeleidscoördinator voorgesteld als contactpersoon, bij wie iedereen met zijn/ haar mening, idee, klacht of suggestie terecht kan.

Communicatie, participatie en improvisatie

De **cultuurcampagne** draagt een titel die zowel in vraag wil stellen als wil enthousiasmeren: "Is cultuur thuis in Maldegem? Is Maldegem thuis in cultuur?". Met grote affiches in het straatbeeld, honderden strooifolders en artikels in de infokrant maken we de

Maldegemnaar erop attent dat er op cultureel gebied een en ander op stapel staat in de gemeente. Meer dan 50 mensen melden zich dan ook actief aan als geïnteresseerd in de opmaak van het cultuurbeleidsplan.

Er wordt een evenwichtige **stuurgroep "cultuur"** samengesteld met een goede vertegenwoordiging van de verschillende deelgemeentes, leeftijdscategorieën, sociale categorieën enz. De schepen van cultuur en de cultuurbeleidscoördinator laten zich hierin adviseren door de verantwoordelijke voor de gemeentelijke culturele programmatie, de ondervoorzitter van de cultuurraad, een communicatiedeskundige, de coördinator van *Regionaal Landschap Meetjesland*, een erfgoed- en kunstdeskundige, een lerares, een cultuurminnaar en arbeider, een studente en actieve leden van een amateurkunstenvereniging en een heemkundige kring en de voorzitter van de schoolraad van het gemeenschapsonderwijs.

Naast de voortdurende losse contacten en de opvolging via e-mail, telefoon en informele overlegmomenten in kleinere groepjes of in dialoog en de twee bijeenkomsten samen met de ruimere groep geïnteresseerden, zijn er vijf formele bijeenkomsten van de stuurgroep.

<u>Datum</u>	<u>Onderwerp</u>
20 februari 2003	Kennismaking/ brainstorm communicatie en participatie/ vastleggen tijdsschema/ inventaris culturele Maldegemse veld
5 maart 2003	Afspraken publieksbevraging/ aanvullen inventaris/ formuleren van mogelijke denkpistes voor participatie en communicatie/ voorbereiding panelgesprekken
20 maart 2003	Uitgebreide SWOT-analyse/ eerste conclusies van de analyse/ voorbereiding bijeenkomst met ruime groep geïnteresseerden
23 april 2003	Gemotiveerde conclusie op basis van de SWOT-analyse/ resultaten publieksbevraging/ visie en doelstellingen/ bespreking 1 ^e werktekst/ voorbereiding panelgesprek met experts en professionelen
14 mei 2003	Definitieve keuzes/ bespreking concrete doelstellingen/ bespreking middelen, indicatoren/ eerste afspraken rond implementatie, evaluatie en bijsturing

Met de **ruimere groep geïnteresseerden** komen we twee keer samen om de evolutie van de planning toe te lichten en opmerkingen en suggesties in het proces te kunnen integreren. Bij de verdere implementatie van het plan zal deze groep immers ook een hoofdrol spelen. Het draagvlak moet bij het uitvoeren immers indien mogelijk nog ruimer zijn dan bij het opstellen van het plan.

<u>Datum</u>	<u>Inhoud</u>
5 april 2003	Een gezellige ontbijtvergadering, waar eerst de cultuurbeleidsplanning en in het bijzonder de SWOT-analyse toegelicht wordt en waarna er in 4 groepen kan worden gediscussieerd over 4 "harde" stellingen". 1) De jeugd loopt weg uit Maldegem, omdat er niks te beleven valt. 2) Andere deelgemeentes, andere mentaliteit. Samenwerking zal nooit

	mogelijk zijn. 3) De cultuurraad is (voor verenigingen) een noodzakelijk kwaad. 4) Kunst/ cultuur is elitair
11 juni 2003	Het thema van deze bijeenkomst is: "Het cultuurbeleidsplan als startpunt". Er wordt toelichting gegeven bij de afronding van het 1^e planningsproces en bij het voorliggende cultuurbeleidsplan. In 4 werkgroepen wordt er weer gepraat over de concrete realisatie van de vermelde doelstellingen. De implementatie neemt hier een aanvang. 1) Cultureel erfgoed 2) Sociaal-cultureel werk 3) Kunsten 4) Strategie: intern en extern

Een **enquête** in de infokrant *Maldegem leeft*, die maandelijks bij elk gezin in de bus valt, en op de website www.maldegem.be peilt naar de culturele belangstelling. Wat vinden Maldegemse mensen cultureel waardevol (met een quoteringsysteem van 1 tot 5), waarom gaan ze al dan niet naar culturele activiteiten en instellingen in of buiten hun gemeente. Met 1 gerichte open vraag zien we deze actie ook als een middel om onze inventaris van het culturele veld uit te breiden en te verfijnen.

Dat is natuurlijk buiten de waard gerekend. Bedroevend weinig mensen reageren op onze oproep om de enquête in te vullen (een zeventigtal). Wat ons dan wel weer hoopvol stemt, is dat de kwaliteit van de antwoorden erg hoog is. Wie antwoordt, wil op de hoogte worden gehouden van het culturele leven en het cultuurbeleidsplan en kent heel vaak wel een lokale kunstenaar, een vereniging of enkele erfgoedweertjes die we nog niet echt kennen. Eigenlijk moeten we gewoon toegeven dat de communicatie rond de enquête niet optimaal was en dat het integreren van een wedstrijd en de directe benadering van het doelpubliek de volgende keer een veel beter resultaat kunnen opleveren. De bruikbare resultaten van de enquête werden verwerkt in de hoofdstukken met de beschrijving van het culturele veld en de conclusie van de analyse (2 en 3).

We nodigen heel wat experts en professionelen uit voor enkele rondetafelgesprekken en in de bestaande comités en de cultuurraad wordt voortdurend actief teruggelink naar het cultuurbeleidsplan.

Een greep uit de **formelere overlegmomenten**, waar de cultuurbeleidsplanning centraal staat:

<u>Datum</u>	<u>Wie en wat?</u>
14 januari	Erfgoedoverleg met gemeentelijke diensten, erfgoedverenigingen en -comités en de provinciale dienst monumenten en landschappen
6 februari/ 3 maart/ 22 mei	Overleg sociaal-cultureel werk: vertaling van de nieuwe cultuurraadstatuten. De cultuurraad als gemeentelijke meerwaarde
11 februari/ 11	Intergemeentelijke samenwerking/ bijeenkomsten met

maart/ 6 mei	vertegenwoordigers van de gemeentelijke cultuurdiensten in het Meetjesland
8 maart	Panelgesprek met een 8-tal mensen dat niet rechtstreeks iets met cultuur te maken hebben
19 maart	Overleg programmatie en communicatie seizoen 2003-2004
14 april	Overleg cultuurdienst: afspraken en interne strategie
21 april	Overleg toerisme vs. Cultuurtoerisme
8 mei	Overleg gemeentelijke <i>diensten (Kunstacademie, Academie voor Muziek en Woord, programmatie, bibliotheek, jeugd...)</i> en een vertegenwoordiger van de cultuurraad/ kunst versus amateurkunst, communicatie en doelgroepenbeleid/ strategie
12 mei	Overleg Middelburgse kasteelsite/ opgraving in zomer 2003 en ontsluiting daarna/ erfgoeddoelstellingen
13 mei	Bespreking overleg 8 mei met burgemeester
16 mei/ 22 mei	Overleg landschappelijk erfgoed met <i>Regionaal Landschap Meetjesland</i> en de gemeentelijke milieucoördinator
26 mei	Overleg kunstenaars

De bedoeling om de nadruk zo veel mogelijk op participatie en communicatie te leggen, mondt af en toe uit in improvisatie. Bij toevallige ontmoetingen, inderhaast bijeengeroepen vergaderingen om de meest diverse redenen of in de pauze van een voorstelling wordt regelmatig een luik "cultuurbeleidsplan" ingelast. We merken in de loop van het planningsproces dat de leukste ideeën, de beste invallen en de bruikbaarste suggesties naar boven komen, wanneer we ze het minst verwachten.

Een zachte landing?

Door de vrij strakke planning, leggen we het cultuurbeleidsplan aan de cultuurraad en de gemeenteraad voor, nog voor we alle mogelijke overlegmomenten achter de rug hebben. We weten echter dat zelfs als we het document veel later indienen, we nog niet rond zijn met de beleidsplanning. Het is een organisch proces dat steeds meer vorm zal krijgen door de voortdurende evaluatie en bijsturing en waarbij nooit alle overlegmomenten achter de rug zullen zijn.

Toch mogen we van een zachte landing van de eerste fase in het cultuurbeleidsplanningsproces spreken. Het brede draagvlak dat we zochten, hebben we gevonden. Bij de uitvoering kan het enkel nog breder worden.

1.2. Synergie met andere beleidsplannen

De cultuurbeleidsplanning heeft zich in het gehele proces tot nu toe op geen enkele wijze teruggetrokken op een eiland, maar ging integendeel als een ontdekkingsreiziger op zoek naar mogelijke opportuniteiten in andere beleidsdomeinen en sectoren, waarin de verschillende aandachtspunten elkaar kunnen aanvullen en meestal zelfs versterken. Het cultuurbeleidsplan kan pas sterk zijn in zijn eigenheid, als de andere beleidsvelden een stimulerende invloed kunnen hebben.

Bibliotheekbeleidsplan

Het bibliotheekbeleidsplan is een jaar vroeger van kracht dan het cultuurbeleidsplan, maar loopt ook tot 2007. Het bibliotheekbeleid beïnvloedt niet alleen het ruimere cultuurbeleid, maar is ook een actieve deelnemer. Vooral wat betreft participatie neemt het cultuurbeleidsplan een voorbeeld aan de bibliotheek. In de missie van de bibliotheek staat immers dat zij een dienstverlenende instelling wil zijn waar de burger op de meest eenvoudige en gebruiksvriendelijke manier kan voldoen aan zijn/ haar informatieve, educatieve en recreatieve behoeften. Zij heeft hierbij vooral aandacht voor de verdere uitbouw van een degelijke jeugdwerking. Het algemene cultuurbeleid moet in al zijn aspecten deze laagdrempeligheid nastreven. Ook op het gebied van intergemeentelijke samenwerking heeft de bibliotheek een voorbeeldfunctie, waarop de geplande ruimere intergemeentelijke samenwerking in een overlegplatform "cultuur" gebaseerd is. De actieve en goede uitvoering van het bibliotheekbeleidsplan is overigens ook een concrete doelstelling van het cultuurbeleidsplan.

Jeugdwerkbeleidsplan

Het jeugdwerkbeleidsplan legt een hele resem doelstellingen en concrete acties vast. Daarmee wordt in het cultuurbeleidsplan zeer zeker rekening gehouden, aangezien deze doelstellingen en acties ook vanuit een zeer ruime bevraging voortvloeien en er bijgevolg een groot draagvlak voor is. Net dit ruime draagvlak van het jeugdwerkbeleidsplan willen wij niet enkel in de specifieke doelstellingen die op jeugd betrekking hebben, maar vooral ook in de algemene doelstellingen overnemen. Het Maldegemse cultuurbeleid kan pas een jong, fris en enthousiast imago verwerven als de jongeren zich ook achter het volledige project willen scharen. Ook op het vlak van participatie en communicatie zitten de jeugd- en de cultuurdienst met hun beleidsplannen op een lijn. Een aantal concrete doelstellingen uit het jeugdwerkbeleidsplan wordt wegens hun specifieke cultuurtoets overgenomen in het cultuurbeleidsplan. (zoals bijvoorbeeld polyvalente infrastructuur)

Sociaal beleid en minderhedenbeleid

Er is geen echt sociaal beleidsplan of een minderhedenbeleidsplan, maar dat belet niet dat er in de cultuurbeleidsplanning nauw wordt samengewerkt met de verantwoordelijke diensten. Dat de schepen van cultuur ook bevoegd is voor bibliotheek, jeugd en sociale zaken is een wezenlijk voordeel op het vlak van een algemene, overkoepelende beleidsvisie voor deze domeinen. Vooral op het gebied van participatie en communicatie is een sociaal cultuurbeleid een absolute must. Het voortdurende contact tussen de diensten onderling is dan ook een prioritaire beleids optie, ook in het cultuurbeleidsplan. De sociale raad zal hier wat betreft de implementatie zeker bij worden betrokken.

Andere beleidsdomeinen (en –plannen)

Er zijn nog tal van andere beleidsdomeinen, waarmee een samenwerking absoluut noodzakelijk is om een degelijk cultuurbeleid te kunnen voeren. Zo wordt het Maldegemse erfgoed geïntegreerd in het ruimtelijk infrastructuurplan en wordt er via de stedenbouwkundige dienst teruggekoppeld naar de cultuurdienst. Er hoeven niet altijd uitgebreide beleidsplannen zijn om een gezamenlijke en geïntegreerde visie uit te bouwen. Heel wat doelstellingen in dit beleidsplan zijn tot stand gekomen in overleg met de toeristische dienst en vooral bij de uitwerking van deze doelstellingen zullen de diensten nog meer op elkaar afgestemd worden.

Met het gemeentelijk informatica- en communicatiebeleid zullen bij de implementatie van heel wat doelstellingen nog nauwere banden aangehaald worden.

Uiteraard is deze lijst helemaal niet limitatief en worden zo veel mogelijk diensten steeds efficiënter op elkaar afgestemd met het oog op een degelijk integraal en geïntegreerd cultuurbeleid.

2. Het leven zoals het is: Maldegem (Situatieschets)

2.1. De maatschappelijke context

Gemeentebestuur

NIS-code: 43010

Adres: Markt 10, 9990 Maldegem

Telefoon: 050 72 89 30

Fax: 050 71 94 10

Gemeentesecretaris: Daniël De Grootte

De Maldegemse gemeenteraad telt 27 zetels. De verdeling in de legislatuur 2001-2006 ziet er als volgt uit:

<u>Partij</u>	<u>Zetels</u>
CD & V	17
VLD	7
Agalev	2
Vlaams Blok	1
Totaal	27

Het college van burgemeester en schepenen is als volgt samengesteld:

<u>Naam</u>	<u>Functie</u>	<u>Partij</u>
Johan De Roo	Burgemeester	CD & V
Remi De Jaeger	1 ^e schepen	CD & V
Noël Wille	2 ^e schepen	CD & V
Geert De Roo	3 ^e schepen	CD & V
Boudewijn De Schepper	4 ^e schepen	CD & V
Anneke Gobeyn	5 ^e schepen	CD & V
Jacques de Taeye	6 ^e schepen	CD & V

Hierbij is de 5^e schepen bevoegd voor het cultuurbeleid.

Algemeen

Maldegem is 9.625 hectare groot en telde op 01/01/2001 22.074 inwoners. De gemeente ligt in het noordwesten van de provincie Oost-Vlaanderen en heeft Sluis (NL), Damme, Beernem (West-Vlaanderen), Knesselare, Zomergem, Sint-Laureins en Eeklo (Oost-Vlaanderen) als buurgemeenten. Sinds de fusie van 1977 vormt Maldegem een grote landelijke gemeente met zes leefkernen: Maldegem-centrum, de deelgemeenten Adegem en Middelburg en de kerkdorpen Donk en Kleit.

Demografie en sociaal-economisch profiel

Ongeveer 1,3 % van de Maldegemse bevolking bestaat uit buitenlanders. Maldegem is een grensgemeente en dus hoeft het niet te verbazen dat meer dan twee derde van deze buitenlanders uit Nederland komt. Het aantal asielzoekers varieert tussen 30 en 50 en is dus relatief laag.

Ongeveer 30 % van de bevolking bestaat uit jeugd (iedereen tot 18 jaar + studenten) , terwijl meer dan 18 % uit gepensioneerden bestaat. Samen vormen zij dus bijna de helft van de bevolking. Van de andere helft is 8 % niet actief (werklozen, huisvrouwen/ -mannen, enz.) Er zijn 70 bestaansminimumtrekkers (cijfers SIF 2001). Van de overige bewoners zijn er 140 actief in de primaire sector, 6 300 in de secundaire en 3 256 in de tertiaire sector.

Er is een lage bevolkingsdichtheid en een laag percentage geurbaniseerde oppervlakte. Het inkomen per hoofd van de bevolking ligt lager dan in de rest van Vlaanderen. Onder de werkende beroepsbevolking bevinden zich meer laaggeschoolden dan in Vlaanderen. Er is een vrij hoge pendelgraad en bijna 10 % van de Maldegemse bevolking is alleenstaand.

Onderwijs

Er wordt in Maldegem zowel gemeenschapsonderwijs als katholiek onderwijs (in leerlingenaantal in een verhouding 40 % tegenover 60 %) aangeboden, zowel in kleuteronderwijs, als in basisonderwijs als in secundair onderwijs. Daarnaast wordt er ook gemeentelijk kunstonderwijs en lager onderwijs aangeboden. Tot 12 jaar gaan de meeste Maldegemse jongeren ook in Maldegem naar school, maar de helft van de 13 tot 18-jarigen gaat buiten Maldegem naar school.

Ruimtelijk

In het ruimtelijk structuurplan Vlaanderen is Maldegem bestemd als buitengebied en economisch knooppunt. Buitengebied is – op het niveau van Vlaanderen – het gebied waarin de open (onbebouwde) ruimte overweegt. Elementen van bebouwing en infrastructuur die in functionele samenhang zijn met de niet-bebouwde ruimte maken er onderdeel van uit en kunnen plaatselijk overwegen.

Maldegem wordt mede bepaald door zijn ligging aan de verkeerswegen Gent-Brugge (N9), Antwerpen-kust (N49) en de verbindingen met Aalter (E40) en Nederland.

Opmerking

Bij de opmaak van de jaarlijkse actieplannen en de tussentijdse bijsturing, zal werk gemaakt worden van een uitgebreidere en gedetailleerdere schets van de maatschappelijke context, waarin de verschillende doelgroepen die van belang zijn voor het gemeentelijk cultuurbeleid

duidelijk worden afgebakend. Tal van nulmetingen in het culturele veld zelf kunnen er dan aan gekoppeld worden.

2.2. Het cultuurbeleid en het culturele veld

2.2.1. De plaats van cultuur in het beleid

Historisch gegroeide plaats van een cultuurdienst in het gemeentelijk beleid

Het cultureel centrum *Den Hoogen Pad* was het uitgangspunt om een gemeentelijke cultuurdienst verder en ruimer uit te bouwen. Het gebouw dat als polyvalente zaal en als receptieve ruimte voor een eigen culturele podiumprogrammatie kan worden gebruikt, werd onthuld in januari 1996. De naam "cultureel centrum" blijft behouden, hoewel het gebouw nu volgens het decreet onderdeel wordt van het grotere gemeenschapscentrum. Uiteraard was er voordien al plaats voor gemeentelijk cultuurbeleid binnen de dienst vrije tijd, maar toch nam de cultuurdienst pas een hogere vlucht bij de verzelfstandiging en verplaatsing naar *Den Hoogen Pad*.

Een personeelslid van de dienst vrije tijd werd vanaf 1996 halftijds cultuurfunctionaris. Vijf jaar later werd er een voltijdse cultuurfunctionaris aangesteld. Toen de functie van cultuurbeleidscoördinator in het personeelsbestand werd opgenomen in 2002, werd de functie cultuurfunctionaris geschrapt. Er is ondertussen wel een voltijdse administratieve medewerkster voor het cultureel centrum.

Cultuur is ook erfgoed, archief, bibliotheek, musea, kunstonderwijs, sociaal-cultureel werk, verenigingen, kunsten enz. Dat cultuur geen luxe, maar een noodzaak is werd getoond. Het pleit daarom voor de bestuurscolleges dat zij in de voorbije jaren geleidelijk een groeiend gewicht aan het cultuurbeleid in de besluitvorming hebben toegekend. De aandacht voor bibliotheek, archief en kunstonderwijs was bijvoorbeeld al altijd heel erg groot. De huidige cultuurbeleidsplanning toont daarbij meer dan ooit hoe ruim het culturele veld is, zodat men vanuit het beleid zeer goed kan zien dat er op termijn nood is aan een steeds uitdijende zelfstandige cultuurdienst.

Middelen voor cultuurbeleid

In het begrotingskrediet 2003 is 8,4 % van de uitgaven voor cultuurbeleid bestemd. Hiervan is meer dan de helft voor kunstonderwijs bestemd. Specifiek voor cultuurbeleid is slechts 1,5 % voorzien:

Begrotingspost	Uitgavenkrediet 2003	Percentage van totale uitgaven
Archief	€ 28 401 (waarvan € 15 000 personeelskosten)	0,2 %
Bibliotheek	€ 508 770 (waarvan € 360 000	3,4 %

	personeelskosten)	
Kunstonderwijs	€ 480 446	3,2 %
Programmatie Den Hoogen Pad	€ 49 600 (zonder personeelskosten)	0,3 %
Cultuurbeleid: overige	€ 175 142	1,2 %

Hierbij moet echter wel rekening gehouden worden met bovenvermelde korte geschiedenis van de cultuurdienst. Een deel van de budgetten van andere diensten en begrotingsdiensten zijn ook in de sector "cultuur" te plaatsen. Enkele voorbeelden: De voltijdse theatertechnicus valt onder de begroting van de dienst infrastructuur, de diensten toerisme en jeugd organiseren vaak evenementen met culturele inslag, de band tussen de begrotingsposten cultuur en feestelijkheden is vaak heel nauw enz.

Naast de personeelskosten, nemen de toelagen aan verenigingen en cultuurraad (€ 31 000) het grootste deel van het specifieke cultuurbeidbudget in. De toelagen aan de verenigingen worden momenteel toegekend volgens een reglement dat punten toekent; het aantal toegekende punten is dan de verdeelsleutel. De subsidies werden tot nu toe uiteindelijk verdeeld door de financiële dienst. Sinds 2003 is dit een bevoegdheid van de cultuurdienst, zodat we de onjuistheden in het systeem vlugger kunnen traceren. In overleg met de cultuurraad kan op relatief korte termijn een nieuw en beter reglement uitgewerkt worden dat echt rekening houdt met de sociaal-culturele noden van de vereniging, niet enkel op financieel vlak.

Uiteraard werden lang voor de uitbouw van een cultuurdienst al middelen ter beschikking gesteld van het culturele leven in Maldegem. Het grote nadeel was dat alle druk op de schouders van de vrijwilligers lag, wanneer ze een evenement organiseerden met een uitstraling die de vereniging overstijgt. Zij moesten niet enkel zelf een initiatief in gang steken, maar ook zelf alle praktische beslommeringen meedragen. Het Maldegemse bestuur kon vaak financieel, maar vooral ook materieel bijspringen, maar kon tot nu toe geen professionele ondersteuning bieden. De cultuurbeleidscoördinator zorgt er nu voor dat er impulsen gegeven worden, er een directer contact met het beleidsniveau is en er ook daadwerkelijk professionele ondersteuning is om vrijwilligers in hun goede ideeën en suggesties bij te staan.

2.2.2. Het culturele veld en het culturele veldwerk

Erfgoed

Maldegem is een gemeente met een rijke geschiedenis. Er is niet enkel een schat aan onroerend erfgoed, maar ook heel wat roerend erfgoed verrijkt de streek.

Op korte termijn zal waarschijnlijk een dertigtal gebouwen als **monument** erkend worden. De bevoegde minister heeft de ontwerplijst getekend. Er staan 7 woningen op de lijst, 4

kastelen/villa's, 3 hoeven, 4 (vroegere) openbare gebouwen, 4 maal erfgoed op het vlak van religie en devotie en heel wat industrieel erfgoed.

Onder de vleugels van de cultuurraad wordt er sinds september 2002 verder werk gemaakt van de ontsluiting van de Maldegemse monumenten op **Open Monumentendag**. De Open Monumentendag heeft in samenwerking met de cultuurraad en de toeristische dienst een lange traditie in Maldegem. Het was evenwel enkele jaren windstil, omdat op de formule een beetje sleet kwam. Het gemeentelijk comité begon in 2002 voorzichtig opnieuw met de openstelling van een tweetal monumenten, maar in september 2003 zal een tiental monumenten openstaan voor een ruim publiek. Een actief comité tracht de geïnteresseerden meer te bieden dan het tonen van het erfgoed op zich. Net zoals vroeger leiden enthousiaste gidsen ook rond en concertjes worden in het programma geïntegreerd. Er wordt ook actief deelgenomen aan Open Monumenten-maandag, het educatieve luik voor scholen. Een structurele ontsluiting buiten het kader van dit landelijk initiatief is er voorlopig nog niet, maar een aantal monumenten wordt toch in de mate van het mogelijke in het Maldegemse leven geïntegreerd. Zo heeft de toeristische dienst een aantal wandelingen opgenomen waarbij het Maldegemse erfgoed actief betrokken wordt (Een wandeling van 4 km in het centrum en het mevr. Courtmanspad). Het gemeentehuis staat centraal in het Maldegemse centrum en iedereen die er woont, gaat er wel eens binnen. Sinds april 2003 is de toeristische dienst in het Oud Schepenhuis gevestigd. Het Oud Stadhuis maakt deel uit van het gemeenschapscentrum en wordt verhuurd aan verenigingen; hier wordt voorlopig nog weinig gebruik van gemaakt. In *het Kasteeltje* in de Noordstraat is het *Regionaal Landschap Meetjesland* gevestigd en het *St.-Annakasteel* aan het *St.-Annapark* herbergt een deel van de politiediensten.

Aan het **Erfgoedweekend** wordt nog niet structureel deelgenomen, al werd de gemeentelijke goede wil in 2003 al getoond door de opendeurdag van het archief, waar ook enkele belangrijke stukken tentoongesteld worden. Het **archief** staat ook op andere momenten open voor het publiek, al zijn de openingsuren eerder beperkt. Een halftijds aangestelde archivaris leidt het in goede banen. Vooral heemkundige kringen maken gretig gebruik van dit archief. De Maldegemse **heemkundige kring** *Het Ambacht Maldegem* is een belangrijke pijler in het gemeentelijke erfgoedbeleid. Hij heeft niet enkel een eigen archief, maar publiceert ook een heemkundig jaarboek, waarin de geschiedenis van de gemeente centraal staat. Deze vereniging krijgt een jaarlijkse toelage en wordt ook infrastructureel gesteund. Enkele leden van de heemkundige kring zijn ook actief in het Open Monumentencomité. Het roerend erfgoed wordt op die manier gekoppeld aan het onroerend erfgoed. Maldegem blijkt heel rijk te zijn aan verhalen en geschiedenissen over monumenten, gebeurtenissen en personen.

Ook het literair erfgoed is geenszins te onderschatten. Vooral figuren als mevrouw Courtmans-Berchmans en Victor De Lille hebben hun onuitwisbare stempel op het Maldegemse verleden gedrukt.

De drie Maldegemse **privé-musea** vielen tot nu toe eigenlijk buiten het cultuurbeleid. Vooral het Canadamuseum en het Stoommuseum profileren zich nu en dan meer als (cultuur)toeristische attractie met een horecazaak. Er wordt uiteraard wel al een tijd rekening gehouden met deze musea in het toeristisch beleid. Het landbouwmuseum wordt echter in een adem met de andere musea vernoemd en glipt zo ook tussen de mazen van het cultuurbeleidsnet door. Nochtans zijn deze musea rijk aan cultureel erfgoed, dat meer steun en een betere ontsluiting verdient. Het aantal niet ontsloten verhalen en private collecties is tenslotte zeer groot. Vele Maldegemners hebben een schitterend erfgoedverhaal of een uitstekende collectie die niet of te weinig bij het grote publiek bekend is. Vooral in de Maldegemse kerken worden wel een aantal zeer waardevolle erfgoedcollecties getoond. De Middelburgse kerk springt hierbij het meest in het oog.

Sociaal-cultureel werk

De cultuurraad is de belangrijkste gemeentelijke speler wat betreft sociaal-cultureel werk. De hervormde cultuurraad kan bogen op een sterke traditie en stimuleert verder het plaatselijk werk door het tot stand brengen van overleg, coördinatie en samenwerking tussen enerzijds de culturele verenigingen, organisaties, instellingen of diensten en anderzijds de belangstellende inwoners van Maldegem. Onder de vleugels van de cultuurraad zijn er actieve, organiserende werkgroepen, zoals het Open Monumentencomité, het 11-julicomité en de groep die de Week van de Amateurkunsten voorbereidt. Het is de bedoeling het aantal werkgroepen nog uit te breiden.

Daarnaast formuleert de cultuurraad advies betreffende het ruime culturele veld ten behoeve van de gemeentelijke overheid.

Bij de cultuurraad zijn een zestigtal verenigingen aangesloten, waarvan de helft bij het luik "vorming" kan worden ingedeeld. Een twintigtal verenigingen is actief op het vlak van amateuristische kunstbeoefening. Hier vallen vooral de vele muziekmaatschappijen en koren op, al zijn er ook foto- en videoverenigingen, een dansvereniging en een amateurtheatergezelschap. Daarnaast zijn er nog enkele verenigingen waarin vrijetijdsbesteding centraal staat. Maldegem heeft niet enkel in het culturele veld een actief verenigingsleven, maar ook in het ruime veld daarrond. Vooral senioren-, sport- en jeugdverenigingen zijn er in groten getale.

Daarnaast telt Maldegem ontzettend veel buurt- en kermiscomités en al dan niet officiële wijk- en dorpsraden. Hierbij valt vooral het Comité voor Initiatief op, dat het sociaal-culturele leven in Maldegem voortdurend blijft activeren en organiseren.

Bij de sociale raad zijn dan weer tal van verenigingen aangesloten, die van belang zijn in het minderhedenbeleid. De *vzw's Oranje, De Vierklaver, 't Dremfeltje, hove Ten Donc* enz. zetten zich bijvoorbeeld o.a. actief in voor de culturele integratie van minderheden.

Het valt ten eerste op dat vooral de verenigingen een vormingsaanbod voor volwassenen brengen. In *Den Hoogen Pad* worden enkele gemeentelijke cursussen aangeboden (hiervoor is een budget van € 5 500 voorzien), maar die hebben geen groot publieksbereik. In de jeugdprogrammatische van *Den Hoogen Pad*, wordt wel zeer goed gelet op het vormingsaspect. Er is dan ook een spreiding die ver buiten de gemeentelijke grenzen gaat. Het is ook duidelijk dat de academies (zie verder) niet enkel op het gebied van kunsten ageren, maar zeker ook een grote sociaal-culturele functie hebben.

Uiteraard speelt de bibliotheek ook een heel voorname rol in het sociaal-cultureel werk. De bibliotheek heeft sinds jaar en dag een heel sterke positie en een positief imago (publieksenquête in 2001) in het Maldegemse cultuurbeleid. Het bibliotheekbeleidsplan 2003-2007 geeft aan dat deze goede weg verder bewandeld wordt.

Particuliere amateurkunstenaars zijn vaak moeilijk te traceren. Sinds Maldegem in 2002 een eerste keer structureel deelnam aan de *Week van de Amateurkunsten* is er echter een dynamiek ontstaan, die het mogelijk maakt om geleidelijk een inventaris op te maken. Geleidelijk aan groeit het gemeenschapscentrum hierbij uit tot een echt centrum waar een gemeenschap zich kan vormen.

Het gemeenschapscentrum is verspreid over het hele gemeentelijke grondgebied. De belangrijkste accommodatie, het cultureel centrum *Den Hoogen Pad*, is een polyvalente grote zaal met vergaderruimte en tentoonstellingsruimte in Adegem. In Adegem is er ook nog een kleinere zaal, *zaal De Kesel*. In het Maldegemse centrum maken voorlopig enkel het *Oud Stadhuis* en de kapel van de Kunstacademie deel uit van het gemeenschapscentrum. Het *Oud Stadhuis* omvat twee kleinere zaaltjes, terwijl de kapel van de Kunstacademie als expositieruimte fungeert. In Middelburg is er een kleinere zaal in de voormalige bibliotheek, de *Van Pouckezaal*, en een grotere zaal even verderop, de *Kan. Andrieszaal*. Ook de grote polyvalente zaal in Donk, de *Poermolen*, maakt deel uit van het gemeenschapscentrum. Er is een goed retributiereglement, waardoor verenigingen aan een democratische prijs gebruik kunnen maken van de gemeentelijke infrastructuur. De zaalverhuur is gecentraliseerd en wordt geregeld door de administratieve kracht in *Den Hoogen Pad*. De gemeente biedt ook een tweetal zalen aan als vaste stek voor muziekmaatschappijen. Er is een gebruiksovereenkomst afgesloten, waarin bepaald wordt dat twee maatschappijen elk een gemeentelijk lokaal permanent ter beschikking hebben tegen een beperkte vergoeding.

Kunsten

In het kunstenbeleid staan nog steeds de Kunstacademie en de Academie voor Muziek en Woord centraal. De Academie voor Muziek en Woord heette voorheen het Jeugdmuziek-atelier en werd bekend om het toepassen van de Orff-methode. Ondertussen werd het een afdeling van de Aalterse academie, maar de lesmethode werd behouden. De Kunstacademie is nog steeds gemeentelijk en heeft zowel een lagere als een hogere graad. Het

Jeugdmuziekatelier organiseerde vroeger vaak toonmomenten. Door de omstandigheden van een ander beheer is dat wat verwaterd, maar er zijn plannen om die vroegere activiteiten weer op te nemen. De Kunstacademie organiseert op regelmatige basis tentoonstellingen, al kan men daarbij niet van een hoge publieksopkomst spreken. Er worden ook culturele reizen georganiseerd, waarbij de leerlingen voorrang krijgen bij de reservatie. In het voorjaar van 2003 ging het bijvoorbeeld naar Parijs.

Op het gebied van professionele podiumkunsten werkt Maldegem vooral receptief. Een programmatiecomité van een tiental vrijwilligers stelt samen met de cultuurdienst en de schepen van cultuur een jaarlijks podiumprogramma op voor *Den Hoogen Pad*. Sinds een drietal jaar wordt zowel kwantitatief als kwalitatief veel vooruitgang geboekt. De professionele ondersteuning van een communicatiebureau kon dit alles nog meer in een stroomversnelling brengen. In het seizoen 2002-2003 kon een zeer gediversifieerd en sterk uitgebreid publiek genieten van deze culturele programmatie. Meer dan een kwart van de voorstellingen trekt nu een volle zaal.

Particuliere kunstenaars, die niet meteen een band hebben met de academies zijn vaak moeilijk te inventariseren. Bij evenementen als een cultuurprijs (waarbij een wedstrijd voor kunstenaars uitgeschreven wordt), die tot voor kort regelmatig georganiseerd werd, blijkt wel dat Maldegem zeer rijk is aan kunstenaars. Samen met de cultuurraad werd zo bijvoorbeeld een beelden- en poëzieroute georganiseerd in het park. Dit is een permanente openluchttentoonstelling, waarbij beeldende kunst aan poëzie gelinkt wordt. De kunstwerken staan er reeds een vijftal jaar en het plan werd opgevat om de route in het kader van de 11-juliviering opnieuw in te wijden en beter te ontsluiten. Er is niet enkel een rijk literair verleden (zie boven), ook het literaire heden mag er zijn. Maldegem staat garant voor tal van sterke auteurs: Paul De Wispelaere, Jan Posman, Guido Van Heulendonk, Maria Sesselle enz. Minder bekend in Maldegem, maar een begrip in de nationale stripwereld is Daan Dhont.

2.2.3. Maldegem in vogelvlucht/ een keuze uit het rijke erfgoed

Adegem

Adegem is een van de oudste bewoningskernen van het Meetjesland. De naam duikt voor het eerst op in 840 in een schenkingsakte van de Gentse Sint-Pietersabdij onder de vorm van Addingahem, wat zoveel betekent als het "heim" of de woonplaats van de mannen van een zekere Addo. Het ontstaan van deze nederzettingkern dient gesitueerd te worden na de 6^e eeuw en zeker voor de 10^e eeuw. Doorheen Adegem liep de "fluvia maris" die ook door Aardenburg stroomde. Later, en tot op het einde van de 18^e eeuw maakte Adegem samen met Maldegem deel uit van het Ambacht Maldegem, dat op zijn beurt ressorteerde onder het Brugse Vrije.

Donk

Donk is een oase van groen en rust, waarvan de oorsprong moet worden gezocht in de Merovingische tijd (1247). Een "donk" is een verhevenheid binnen een moerassig gebied, meestal met een centrale ontginningshoeve. Een agrarisch museum en een natuurgebied doen de authenticiteit van dit gebied alle eer aan.

Donk ligt op het kruispunt van 4 invalswegen en is door allerhande verkavelingen sterk uitgebreid; toch is het landelijk karakter bewaard gebleven: een streek vol eik en stronk.

Kleit

De naam Kleit vindt zijn oorsprong in de aanwezigheid van een dikke kleilaag op slechts geringe diepte over het grootste deel van het grondgebied. Traditioneel was Kleit het bezembindersdorp bij uitstek. Ook als stoetenbouwers genoten de Kleitenaars een grote faam en onder impuls van creatieve onderpastoors werd veel toneel gespeeld.

Op het gebied van natuurschoon is Kleit nog steeds zeer rijk bedeed. Wandelwegen leiden bijvoorbeeld vanaf Papinglo langs de ongerepte Langedreef naar het Drongengoed.

Maldegem

In de middeleeuwen was Maldegem een van de belangrijkste heerlijkheden van Vlaanderen. De faam van de heren van het oud adellijk geslacht van Maldegem drong tot ver buiten onze gewesten door. De meeste faam verwierf Filips III die zich in 1300 onderscheidde door zijn onvoorwaardelijke trouw aan de Vlaamse graaf Gewijde van Dampierre. Hij kreeg hiervoor de eretitel "die Loyale", die later door de gemeente Maldegem werd overgenomen.

De plaatselijke jeugdherberg *die Loyale* is een drukbezochte ontmoetingsplaats voor vriendschappelijke contacten met internationaal karakter. Het streven naar vrede en samenwerking in Europees verband vindt gestalte in de verbroedering met Ermont (F), Wierden (NL), Lampertheim (D) en Adria (I). In België zelf zijn er vrij nauwe contacten met Dinant.

Middelburg

In 1444 werd Middelburg gesticht door Pieter Bladelin, een rijk en machtig raadsman en rentmeester van de illustere Bourgondische hertog Filips De Goede. De geuzenberoerten (1581) en latere oorlogen lieten weinig over van het oude stadje. Ondanks de oorlogsverwoestingen bezit de kerk nog steeds belangrijke kunstschaten. Ondertussen graaft men verder op de kasteelsite en ziet men dat het huidige stratenpatroon nog grotendeels overeenkomt met dat van de oude stad.

3. Gemotiveerde conclusies van een SWOT-analyse

SWOT: Analyse van de bestaande situatie vanuit de invalshoek gemeentelijk cultuurbeleid op basis van sterktes, zwaktes, kansen en bedreigingen

S = Strengths
 W = Weaknesses
 O = Opportunities
 T = Threats

In de analyse gingen we uit van zes functies van cultuurbeleid: zorg voor het cultureel erfgoed, verhoging van de culturele competentie, gemeenschapsvorming, creatie, presentatie en organisatorische invulling van het beleid.

3.1. Zorg voor cultureel erfgoed

Er is ontzettend veel erfgoed in Maldegem, alleen lijkt de algemene interesse van de bevolking vaak eerder beperkt. Nu echter blijkt dat er een publiek is voor *Open Monumentendag* en specifieke tentoonstellingen rond erfgoed, ligt daarin een grote kans om te werken aan de definitieve sensibilisering van de Maldegemse bevolking. Maldegemnaars zijn vaak nogal honkvast en erg geïnteresseerd in hun eigen streekgeschiedenis. De stap naar erfgoed en erfgoedzorg is dan klein. Nu een dertigtal monumenten beschermd wordt, is het tijd na te denken over restauratie, ontsluiting enz. Daarnaast verdient ook het literaire erfgoed een nog prominentere plaats. Het Maldegemse bestuur is zich zeer bewust van de literaire erfgoedwaarde en deed al tal van inspanningen om van het gemeentelijk archief een topper in de regio te maken (*'t Getrouwe, Duimpjes*). Ook bij literaire uitgaven (biografie mevr. Courtmans, speciale heruitgave van literair werk) speelt de gemeente een belangrijke rol. Tot op heden maakten literaire Maldegemse grootheden als mevrouw Courtmans-Berchmans en Victor De Lille dus wel deel uit van de permanente zorg voor het culturele erfgoed, maar kreeg het grote publiek misschien soms te weinig kans om dit op te nemen in zijn culturele competentie. De laagdrempelige ontsluitingsmogelijkheden op dat vlak zijn nochtans talrijk. De kans om het gemeentelijk archief, het Open Monumentencomité en zowel de lokale als de regionale heemkundige kring (bv. *Appeltjes van het Meetjesland*) hier actief bij te betrekken kan worden aangegrepen. De cultuurbeleidscoördinator kan de schakel zijn tussen de lokale overheid en de vrijwilligers.

De grootste sterkte van Maldegem als erfgoedgemeente is momenteel immers de goede werking van de heemkundige kring *Het Ambacht* en het *Open Monumentencomité*. De inzet van de vele vrijwilligers moet aangegrepen worden om op dit goede elan verder te gaan. De professionele ondersteuning van een coördinator kan hierbij een goede impuls zijn, al is het belangrijk dat het krediet dat de vrijwilligers over de jaren heen opgebouwd hebben, blijft bestaan.

Het op stapel staande erfgoeddecreet is voorlopig niet erg gunstig voor Maldegem (vanwege de centrumfunctie van Eeklo kan Maldegem zelf geen convenant afsluiten), maar het feit dat de Vlaamse overheid investeert in lokaal erfgoed is alleszins al positief. Op intergemeentelijke basis is het zeker mogelijk om een convenant af te sluiten, al zal daar behoorlijk wat inzet en overleg in kruipen. Niet elke gemeente zit op dat vlak op dezelfde golflengte. De wezenlijke bedreiging die de zware kost van een degelijk erfgoedbeleid met zich meedraagt, moet echter toch als motivatie kunnen fungeren voor een goede samenwerking.

In deze context is het duidelijk opnemen van dit erfgoed in het ruimtelijk structuurplan van zeer groot belang. Een verdere goede afstemming van de dienst stedenbouw, de cultuurdienst en de hogere overheden op elkaar is hierbij onontbeerlijk. Een deel van het kasteel werd bijvoorbeeld vernield door een verkaveling, omdat de provinciaal bevoegde dienst en het IAP geen interesse vertoonden in de site. Toch is het verkeerd zich blind te staren op deze gedane zaken. De vondsten en de verhalen verbonden aan Bladelin en zijn Middelburgse kasteel zijn van zeer grote waarde en verdienen om ontsloten te worden, niet enkel voor het Maldegemse publiek, maar ook ver daarbuiten.

De Maldegemse musea hebben een bovenregionale uitstraling, maar zijn tot op heden nog niet echt partners van de gemeente op het gebied van erfgoedbeleid. Toch liggen daar, zeker met landelijke initiatieven als *Open Monumentendag* en *Erfgoedweekend* als startpunt, tal van mogelijkheden. In samenwerking met de regionale erfgoedconsulent moeten er concrete projecten uitgebouwd worden, die de Maldegemse musea meer in het erfgoedbeleid kunnen betrekken.

3.2. Verhogen van culturele competentie

Het vormingswerk wordt in de (Maldegemse) cultuursector zwaar onderschat. Er is een beperkt aanbod voor volwassenen die specifieke cursussen willen volgen. Vaak gaat er wel vorming uit van verenigingen. Het gevaar is hierbij dat slechts een te beperkt aantal mensen de kans krijgt die vorming te volgen. Een kans ligt erin een duidelijke gemeentelijke inventaris te maken van het vormingsaanbod en overleg te plegen met verenigingen om hun vormingsaanbod (gedeeltelijk) open te stellen. Een grote kans is te vinden in de oprichting van de regionale Volkshogeschool Gent-Eeklo.

De gemeente beschikt uiteraard wel over de geijkte structuren die een garantie zouden moeten zijn voor de competentieverhoging: de Academie voor Muziek en Woord, de Kunstacademie, de openbare bibliotheek en het gemeenschapscentrum. Het gemeenschapscentrum staat nog in zijn kinderschoenen en groeit vanuit de werking van "CC" *Den Hoogen Pad*. Omdat men daar al een tijdje met een professionele werking bezig is, is er voldoende kans om het gemeenschapscentrum als geheel in te schakelen in de

bevordering van de culturele competentie. Het gevaar dat men zich enkel blijft concentreren op *Den Hoogen Pad* is reëel en moet voortdurend afgewend worden door degelijke actieplannen. De openbare bibliotheek is een zeer sterke gemeentelijke instelling, die vol kansen de toekomst ingaat (zie bibliotheekbeleidsplan 2003-2007). Toch moet daar opgelet worden dat men niet verdrinkt in de voortdurende bekibbeling van de hogere overheden op het bibliotheekbudget. De bibliotheek is het centrale informatiepunt in de gemeente, maar plaatsgebrek lijkt de grootste boosdoener om op dat punt nog uit te breiden, al liggen daarin natuurlijk enkele kansen wat betreft collectie en dienstverlening. "In der Beschränkung zeigt sich der Meister".

De *Kunstacademie* en de *Academie voor Muziek en Woord* moeten ankerpunten zijn in het gemeentelijk beleid ter verhoging van de culturele competentie, maar zijn dat al te vaak niet. Een gebrek aan ruimte, middelen en positieve uitstraling drukken deze academies een beetje op de achtergrond. Ook voor de toekomst vormt deze situatie een reële bedreiging. Dat deze academies kwalitatief hoogstaand kunstonderwijs kunnen leveren, staat buiten kijf. Daarin ligt dan ook de grootste kans voor de toekomst: met een goed en strategisch communicatiebeleid kunnen deze instellingen ondanks het gebrek aan middelen en infrastructuur een positieve uitstraling krijgen. De middelen en de lokalen kunnen op lange termijn een nog grotere kans betekenen. Een positief project heeft immers de meeste kans op bijkomende aandacht en ondersteuning.

3.3. Gemeenschapsvorming

Er is weinig traditie op het gebied van een gemeenschapscentrum en het cultureel centrum *Den Hoogen Pad* wordt als dusdanig niet door het decreet erkend, omdat de cultuurcentra van Evergem en Eeklo in de regio de belangrijke centrumfunctie vervullen. Voordeel is wel dat nu meer de nadruk kan worden gelegd op de zalen in de verschillende leefkernen, met de culturele programmatie van *Den Hoogen Pad* als stevige onderbouw. De nadruk zal meer op het uitbouwen van een sociaal netwerk kunnen liggen, waarin verenigingen, publiek en gemeente elkaar kunnen stimuleren. De beheerraad en de budgetten die vrijgemaakt werden voor een cultuurfonds kunnen hier een belangrijke rol in spelen.

Hoewel er een sterk verenigingsleven is in Maldegem, blijkt uit tal van gesprekken met bevoorrechte getuigen en uit de enquêteresultaten dat er een sterke klikjesmentaliteit is. Niet enkel tussen verenigingen onderling, maar ook tussen de verschillende deelgemeenten lopen de contacten vaak heel stroef. Verenigingen zijn nochtans de sociale ruggengraat van een gemeente. Een goed cultuurbeleid hangt nauw samen met de goede werking van verenigingen. Heel wat verenigingen zijn vergrijsd en eerder gesloten. Om werkelijk deel uit te maken van de gemeenschap en haar cultureel doen en laten, moeten de kansen om te verjongen, te vernieuwen en een open geest te creëren ten volle aangegrepen worden. Het

hierboven besproken gemeenschapscentrum zal dit samen met een vernieuwde cultuurraad kunnen stimuleren.

Op wijk- en dorpsniveau zelf zien we daarentegen dat kermiscomités, wijk- en dorpsraden de creatie van een sterk sociaal weefsel stimuleren. Die basis en de werking van de hervormde cultuurraad kunnen van de gemeenschapsvorming op een ruimer, algemeen-gemeentelijk niveau weer een beleidsthema met een hart maken. Dat de coördinatie vanaf nu centraal door de cultuurbeleidscoördinator gebeurt, kan enkel een positieve invloed hebben.

Cultuurbeleid heeft nog steeds een elitaire bijklank en wordt niet meteen geassocieerd met een sociaal beleid dat gericht en gebaseerd is op integratie, samenwerkingsverbanden en het stimuleren van het sociale weefsel. De "egoïstische maatschappij van het individu" vormt hierbij de grootste bedreiging. Er zijn echter genoeg kansen om deze bedreiging met succes af te weren. Een sterke communicatie vanuit een optimistische visie kan hiertoe de grootste bijdrage leveren. Het spreekt vanzelf dat hieraan dan bepaalde projecten en evenementen gekoppeld worden.

De cultuurraad was zowel op organiserend als op adviserend vlak altijd al een sterk punt in deze context. Het valt te verwachten dat hij zijn functie op dat vlak verder blijft waarmaken. Ook hier blijft de grootste zwakte en bedreiging dat de cultuurraad op den duur als een noodzakelijk kwaad gezien wordt om de gemeentelijke toelage binnen te rijden. Het steeds meer werken in kleinere comités en werkgroepen waar iedereen bij zijn eigen interesseveld het meeste betrokken wordt, zou dit kunnen vermijden. Er moet op termijn ook gedacht worden aan de inhoudelijke aanpassing van het subsidiereglement, zodat aanvullend vooral ook aan de niet-financiële noden van de verenigingen kan voldaan worden. Dit vergt zeker een geleidelijke mentaliteitswijziging. Ook hier is voor een positieve communicatie en coördinatie een sleutelrol weggelegd.

Ook in het gemeentelijk beleid wordt nog te veel in hokjes gedacht. Sociaal-culturele gemeenschapsvorming moet ook aandacht krijgen in het minderheden- en het jeugdbeleid en omgekeerd. Er wordt vaak wel ad hoc samengewerkt, maar vaak is het dan al te laat om structureel nog iets op poten te zetten. Een voortdurend en geïnspireerd overleg biedt echter een waaier aan mogelijkheden voor de toekomst.

3.4. Creatie (cultuurproductie)

Dat Maldegem decretaal geen gemeente met centrumfunctie is, uit zich natuurlijk in de kleinschalige professionele cultuurproductie. Hoewel een aantal kunstenaars (beeldende kunst, schilderkunst, muziek, literatuur enz.) actief bezig is met zijn creatie, kan men niet spreken van een gestructureerd beleid in die context. Enkel bij de kunstenaars in de hogere graad of afgestudeerden van de *Kunstacademie* worden tentoonstellingen op regelmatige

basis georganiseerd. Er is wel een voorgeschiedenis van regelmatigere tentoonstellingen en kunstprojecten, zodat men nu al met zekerheid kan zeggen dat daar een draagvlak voor is. (de ondertussen verdwenen privé galerij *'t Gangske* en de vroeger florissante *vereniging 't Artiestje* verbonden aan de (toen nog) Tekenacademie). Een tijd lang werd de creatie ook gestimuleerd door de cultuurraad. Een cultuurprijs zette kunstenaars ertoe aan mee te doen aan een wedstrijd. Nadien werden ook toonmomenten georganiseerd. De beelden- en poëzieroute in het park is hier een blijvend resultaat van. Er is dus genoeg potentieel aanwezig om op dat vlak een degelijk beleid uit te werken. De grootste zwakte is dat het altijd om ad hoc-projecten gaat en dat een gedegen coördinatie en een algemene visie ontbraken. De bedreiging is natuurlijk dat als men te veel coördineert, de creativiteit en vernieuwing, eigen aan cultuurproductie, in het gedrang kan komen. Het is daarentegen een grote kans om de creatie voortdurend in het oog te houden, tendensen te herkennen en erop in te spelen.

Het grootste aandeel van de culturele creatie komt uit de hoek van de amateurkunsten. Er wordt gewerkt in alle culturele disciplines: theater, muziek, dans, film, fotografie enz. Nu de gemeentelijke infrastructuur verzameld wordt in een gemeenschapscentrum, wordt de verschillende verenigingen nog meer de kans geboden om toonmomenten in hun werking te integreren. Een grote sterkte van de amateurkunstenverenigingen is dat zij al zeer regelmatig hun creaties aan het publiek tonen, en dit niet alleen in *de Week van de Amateurkunsten*. Veel van deze verenigingen werken ook aan de vorming van hun jong talent.

Vooraf in het Maldegemse centrum is er echter nog een gebrek aan polyvalente infrastructuur waar een brede waaier van amateurkunstenaars zijn creaties aan het grote publiek kan tonen. Het gebrek aan een amateurtheatervereniging in het Maldegemse centrum wordt bijvoorbeeld vooral aan dit gebrek toegewezen. Deze reële bedreiging voor het Maldegemse cultuurleven kan zich ook in een aantal kansen vertalen op korte termijn. Samenwerkingsverbanden kunnen nauwer aangehaald worden en de rivaliteit tussen deelgemeenten kan even opzij geschoven worden. De aanwezigheid van een zeer degelijke podiuminfrastructuur in *Den Hoogen Pad* moet nog meer als een grote troef naar voren gebracht worden.

Ook hier is er een zeer breed draagvlak, aangezien er een ongelofelijke traditie is van amateurkunsten. Op een bepaald ogenblik waren er bijvoorbeeld zelfs 8 theatergezelschappen.

Op lange termijn kan een polyvalente zaal in het centrum het culturele leven nog meer activeren. Niet enkel amateurkunstenaars, maar ook jeugd- en seniorenverenigingen zijn hierbij vragende partij.

De grootste kans ligt ook hier weer bij een degelijke coördinatie van de communicatie. Als men bij zijn/ haar cultuurproductie weet dat er een enthousiast publiek is voor de creaties, stimuleert dit uiteindelijk de zin voor creativiteit en vernieuwing. Ook hier moeten

amateurkunstenaars niet bij het handje gehouden worden, maar dient het beleid in een gezonde dosis tegendraadsheid te investeren.

3.5. Spreiding (cultuurpresentatie en -participatie)

Op het gebied van presentatie en spreiding valt er heel wat te verbeteren in het gemeentelijk cultuurbeleid. De huidige presentatie resulteert immers niet in een ruime participatie. Een wezenlijke zwakte van het Maldegemse culturele leven is dat een te beperkte groep vrijwilligers het culturele leven bepaalt. Een sterkte in deze context is gelukkig dat deze beperkte groep dit zeer consciëntieus doet. De kansen die in het verschiets liggen, zullen dus zeker ook deze personen integreren, al is het een serieuze bedreiging als er voor alle culturele werkgroepen, comités en organisaties in dezelfde vijver wordt gevist. Enkel een uitstekend en vooral toegankelijk communicatiebeleid kan hier iets aan verhelpen.

Het gemeenschapscentrum speelt ook hier een belangrijke rol. Wat betreft podiumprogrammatie is er een zeer degelijk aanbod in *Den Hoogen Pad*, al moet er zeer goed op gelet worden dat iedereen bereikt wordt. In de samenwerking met een professioneel bureau is hiertoe al een aanzet gegeven, maar in de specifieke keuzes voor de toekomst zal nog meer doelgroepengericht moeten gewerkt worden, om de culturele participatie op een hoger niveau te tillen. De bedreiging van de negatieve rivaliteit tussen deelgemeentes moet door goede communicatie en charme-offensieven weggewerkt worden. Rivaliteit vanuit een positieve visie kan hierbij gestimuleerd worden. De budgetten die voor het cultuurfonds voorzien zijn, vormen daarbij een gunstige uitgangspositie om de eventueel overgebleven leemtes in bepaalde deelgemeentes of wijken op te vullen in samenwerking met verenigingen, wat met een goede begeleiding weer een verruiming van de participatie kan betekenen.

Zowel een *Academie voor Muziek en Woord* als een *Kunstacademie* hebben de kans om cultuurparticipatie en cultuurspreiding vanaf een zeer jonge leeftijd in de praktijk om te zetten. Er is ook een grote ruimtelijke spreiding van de lokalen/ filialen van bibliotheek en Kunstacademie. Muzische opvoeding is de aanzet tot een cultureel en sociaal leven. Die muzische opvoeding is uiteraard maar een deel van hetgeen waar een cultureel (jeugd)beleid kan voor staan. De specifieke culturele mogelijkheden voor jongeren zijn eerder beperkt en al helemaal niet geïnventariseerd. Een wezenlijk gevaar is dat werkelijk cultureel geïnteresseerde jongeren voor hun culturele beleving wegtrekken uit Maldegem (bv. studentenperiode) en niet meer geneigd zijn om terug te komen. De kans om een degelijk aanbod uit te werken moet dus zonder twijfel aangegrepen worden. Het is vooral belangrijk jongeren hier zelf voldoende inspraak in te geven en niet te betuttelen.

Naast de jongeren vormen ook de senioren, de gehandicapten en de migranten (hoe beperkt die groep ook is in Maldegem) belangrijke doelgroepen, waarmee men rekening moet

houden in de presentatie en spreiding. Vaak wordt hier wel aandacht aan besteed, maar dan pas in tweede instantie als het aanbod al vaststaat. Hier liggen nog tal van mogelijkheden open om met een beter en gestructureerd overleg concrete projecten uit te werken en rekening te houden met de minderheden in het vastleggen van de ruime gemeentelijke programmatie.

Een zwak punt in het gemeentelijk beleid is dat de zogenoemde **Cultuur** met een grote C vaak mijlenver afstaat van de zogezegde **cultuur** met een kleine c. De volksere cultuurvormen als kermissen, carnaval of de grote jaarlijkse evenementen als *Onder de Rock van Maldegem* en *Maldegem wandelt fietst en proeft* worden in de algemene perceptie van zowel de burger als het beleid niet als cultureel ervaren. Het is duidelijk dat net daar de meeste mogelijkheden liggen om de spreiding en de participatie te verhogen. Hierbij moet er wel steeds rekening mee worden gehouden dat er een gezond evenwicht blijft bestaan in de tegemoetkoming aan de culturele behoeften van wie voorheen ook al participeerde. Een verhoging van de participatie moet in geen geval synoniem zijn van vervlakking aan de ene kant of elitarisme aan de andere kant. Als we die bedreiging goed onder ogen zien, wordt het een kans om de participatie niet enkel kwantitatief, maar ook kwalitatief naar een hoger niveau te tillen.

3.6. Organisatorische invulling van het cultuurbeleid

De cultuurraad heeft een sterke traditie in de organisatorische invulling van cultuurbeleid en de gemeentelijke cultuurdienst heeft in de laatste jaren een sterke traditie opgebouwd in de leiding van de culturele podiumprogrammatie van *Den Hoogen Pad* en de verhuur van gemeentelijke lokalen. Uiteraard zijn hieraan ook de onvermijdelijke zwaktes verbonden. De cultuurraad geraakt op die manier overbelast en vindt niet de noodzakelijke contactpersoon om de gemeentelijke overheid snel en efficiënt te contacteren en te adviseren en de gemeentelijke cultuurdienst kan wegens tijdsgebrek niet met kennis van zaken spreken over het ruime culturele veld en het wordt onmogelijk om het overzicht te behouden.

Uiteraard is het nieuwe decreet houdende het stimuleren van een integraal cultuurbeleid een grote kans, waar goed op moet worden ingespeeld. De cultuurbeleidscoördinator kwam begin november 2002 in dienst en krijgt geleidelijk aan een goed overzicht van het volledige culturele veld. De kans om een coördinerende beleidsfunctie in het culturele leven te integreren is de ideale gelegenheid om een dynamiek te creëren tussen culturele actoren en beleidsverantwoordelijken. Een reële bedreiging is het wegvallen van de cultuurfunctionaris, die eigenlijk noodzakelijk is om een aantal dynamieken die de beleidsplanning in gang zet, mee uit te bouwen. Er moet voortdurend op gelet worden dat de verschillende doelstellingen op professionele en adequate wijze kunnen worden gerealiseerd. De langetermijnplanning die een cultuurbeleidsplan mogelijk maakt, kan pas zijn vruchten

afwerpen als tendensen geleidelijk gestimuleerd worden en er op concrete resultaten snel en efficiënt kan worden ingehaakt.

De intergemeentelijke samenwerking staat op een erg laag pitje (de uitzondering van de bibliotheek bevestigt hierbij de regel), maar diverse overlegmomenten in de cultuurbeleidsplanning tonen dat er heel wat goede wil aanwezig is. Er dienen zich een aantal kansen aan, waar grondig rekening mee moet worden gehouden: regionaal erfgoedconsulentschap, erfgoeddecreet, streekplatform Meetjesland als medewerker enz. De culturele banden met de regio kunnen worden aangehaald, als we daarbij niet in de val trappen van een pro-forma-overlegplatform, maar de kansen aangrijpen om reële projecten uit te werken.

Het programmatiecomité heeft in de loop van de voorbije jaren heel wat know-how opgebouwd en ondersteunt de cultuurdienst in de jaarlijkse podiumprogrammatie van *Den Hoogen Pad*. De komst van de beheerraad voor het gemeenschapscentrum biedt het comité de kans om zijn programmatie-opdracht iets ruimer te zien op het gebied van gemeentelijke spreiding, want de bedreiging dat zo'n comité op den duur verstart, blijft altijd onderhuids aanwezig.

Ook voor de cultuurraad zijn er een hoop nieuwe mogelijkheden die vasthangen aan de instap in dat nieuwe cultuurdecreet. Hij heeft de handen vrij om een echte adviesraad te zijn en naar eigen oordeel tal van organiserende, discussiërende en brainstormende comités en thematische werkgroepen te creëren. De cultuurbeleidscoördinator kan hierbij een scharnierfunctie vervullen. Men mag echter niet denken dat het culturele leven zich zomaar vanzelf verder zal ontwikkelen, nu er een cultuurbeleidscoördinator is. Dat is een bedreiging die ook de coördinator voortdurend in de gaten moet houden. De vrijwilligers (zowel deskundigen als verenigingen) blijven de grondvesten van een integraal lokaal cultuurbeleid.

Tot slot is er een zwakte, die door de vele mogelijkheden van het cultuurbeleidsplan op termijn kan omgebogen worden tot een wezenlijke sterkte. Op dit ogenblik is er niet echt regelmatig overleg tussen de verschillende culturele instellingen die de gemeente rijk is. Door het organiseren van een structureel overleg op geregelde basis tussen de Kunstacademie, de Academie voor Muziek en Woord, de bibliotheek, het archief en de cultuurdienst kan er pas echt gewerkt worden aan een geïntegreerd beleid. Het spreekt vanzelf dat ook de cultuurraad en de nauw verbonden sectoriële diensten zoals jeugd, toerisme, stedenbouw enz. hierbij betrokken moeten worden.

4. VISIE

Maldegem leeft!

Maldegem leeft! is de nieuwe kernspreuk van de gemeente, die op alle briefwisseling en formulieren verschijnt. In een infokrant met dezelfde naam houdt het gemeentebestuur de vinger aan de pols van de gemeentelijke actualiteit. Het is de bedoeling om elke inwoner op de hoogte te houden van wat er reilt en zeilt. Nu is het de bedoeling dat ook "cultureel Maldegem" leeft en dat elke inwoner de kans krijgt om in een rijk aanbod te grasduinen. Cultuurparticipatie is een prioriteit van het gemeentebestuur. Het is daarbij niet genoeg dat iedereen weet wat cultureel Maldegem te bieden heeft, maar iedereen moet actief gestimuleerd worden en evenveel kansen krijgen. Maldegem leeft, maar Maldegem bruist pas van het leven als Maldegem leeft voor iedereen.

Participatie door aanbod en communicatie

Het beleid moet alles in het werk stellen om cultuur te democratiseren en tot een basisrecht te maken. Iedereen moet de kans hebben om uit zichzelf te beslissen of hij/ zij aan het aanbod participeert of eventueel zelfs zelf het aanbod bepaalt (creatie en productie). Toegankelijkheid van de infrastructuur, mobiliteit, geld, timing enz. mogen hierbij voor de cultuurconsument geen hinderpalen zijn. De oplossingen moeten voor de gemeente evenwel te bekostigen zijn binnen het in de begroting bepaalde budget.

Om dit daadwerkelijk te garanderen moet de gemeente de ideale voorwaarden scheppen en voortdurend waken over een kwalitatief aanbod voor een breed geïnteresseerd publiek. Hierbij hoedt de gemeente zich voor conclusies die enkel en alleen gebaseerd zijn op cijfergegevens. Als cultuur een grondrecht is, kunnen deze gegevens slechts een factor zijn in het verwezenlijken van een degelijk cultuurbeleid. De waarde van kwantificeerbare indicatoren wordt ingezien wat betreft participatie, maar de nadruk ligt evenzeer op kwaliteit.

Een coördinerend én organiserend cultuurbeleid

In erg nauwe samenwerking met de cultuurraad zal het gemeentebestuur een coördinerend én organiserend cultuurbeleid voeren. De cultuurbeleidscoördinator heeft hierbij een spilfunctie met een zo breed mogelijk vogelperspectief. De verschillende cultuurdomeinen worden uit hun hokjes gehaald en met elkaar in verband gebracht. Verenigingen werken samen met de kunstacademie, het archief werkt samen met de bibliotheek, de muziekacademie stimuleert muziekmaatschappijen, verenigingen doen programmatie-voorstellen enz. Ook over de beleids- en gemeentegrenzen heen moeten dergelijke samenwerkingsverbanden alle kansen krijgen. Spontane initiatieven moeten ondersteund en gestimuleerd worden, zonder dat daarbij de creatieve vrijheid in het gedrang komt. Daarnaast zal het gemeentebestuur actief een programma aanbieden, dat complementair is aan de initiatieven die in de gemeente spontaan en met de stimulans van de cultuurraad opbloeien.

Het cultuurbeleid als hoeksteen van de samenleving: een waarde(n)vol Maldegem

Het cultuurbeleid in het algemeen en het sterke Maldegemse verenigingsleven in het bijzonder moeten worden aangewend om binnen dat levende, bruisende Maldegem het sociale weefsel te stimuleren. Wie nog in een verzuurde cocon zit, wordt eruit gehaald. Wie al cultureel actief is, wordt verder geprikkeld. Het is belangrijk dat cultuur ertoe aanzet de eigen burens te leren kennen. Zo'n stimulerend gevoel in de eigen omgeving is immers het begin van een herkenbare identiteit van een gemeenschap. Een identiteitsgevoel dat vanuit die positieve basis kan groeien, mondt niet uit in bekrompen regionalisme, maar integendeel in een open kijk op de samenleving, waarin plaats is voor een grote diversiteit, milieubewustheid en multiculturaliteit en waar men terecht trots kan zijn op zijn gemeente en streek. Dat onbekende vormen van cultuurbeleving en "vreemde culturen" niet als een bedreiging, maar als een verrijking ervaren worden, draagt ook bij in dat gevecht tegen de verzuring van de maatschappij.

5. DOELSTELLINGEN

Het hoofdstuk "doelstellingen" geeft in 4 categorieën een gedetailleerd beeld van de culturele weg die de gemeente Maldegem wil bewandelen. Van elke concrete doelstelling wordt een gewenst resultaat vooropgesteld, waaraan we naast de kwalitatieve evaluatie (die voorop staat zoals we in de visie vermeldden) enkele kwantificeerbare indicatoren willen koppelen. In actieplannen worden die uiteraard verder uitgewerkt. Vaak beginnen we met een nulmeting, omdat er op dat vlak nog geen traditie is. Opdat het overzicht duidelijk zou zijn, worden ook steeds de concrete middelen en instrumenten al eens kort aangehaald. Hoofdstuk 6 biedt hiervan vervolgens een gebalde samenvatting en bespreking.

5.1. CULTUREEL ERFGOED

5.1.1. Algemene doelstelling: Het cultureel erfgoed wordt geïnventariseerd, degelijk bewaard en ontsloten voor een zo breed mogelijk geïnteresseerd publiek.

5.1.1.1. *Concrete doelstelling:* Er wordt op professionele wijze structureel deelgenomen aan landelijke initiatieven zoals Open Monumentendag en Erfgoedweekend.

-*Gewenst resultaat:* Er is een grote dynamiek in de heemkundige kring en het erfgoedcomité, dat in licht wisselende samenstelling zowel Erfgoedweekend als Open Monumentendag organiseert. Optimale communicatie enthousiasmeert potentiële leden. Door de professionele begeleiding van de cultuurbeleidscoördinator kan het comité creatief op vraag en aanbod inspelen.

-*Indicator:* een gestaag groeiend publieksbereik/ aantal meewerkende verenigingen/ aantal ontsloten monumenten → aantal van 2002 wordt gereconstrueerd, in 2003 wordt voor een correcte nulmeting gezorgd

-*Middelen/ instrumenten:* landelijke middelen/ middelen cultuurraad/ logistieke en communicatieve gemeentelijke steun/ personele steun (cultuurbeleidscoördinator)

5.1.1.2. *Concrete doelstelling:* De zorg voor onroerend historisch erfgoed is een prioriteit in de stedenbouwkundige dienst.

-*Gewenst resultaat:* Door voortdurend overleg met de provinciale dienst monumenten en landschappen en de gemeentelijke cultuurdienst, kan er preventief gewerkt worden. Bij het uitreiken van vergunningen (sloop-, bouw- enz.) wordt zo veel mogelijk rekening gehouden met de erfgoedwaarde.

-*Indicator:* Verhoogd aantal contacten tussen cultuurdienst en stedenbouwkundige dienst/ aantal dossiers dat effectief besproken wordt

-*Middelen/ instrumenten:* integratie in ruimtelijk structuurplan/ structureel overleg

5.1.1.3. *Concrete doelstelling:* Het publiek is vertrouwd met de Middelburgse kasteelsite. De vondsten zijn wetenschappelijk onderzocht en worden nu op populair-wetenschappelijke wijze ontsloten.

-Gewenst resultaat: Uitgaande van een algemene bekendheid van site en vondsten bij het Maldegemse publiek, wordt gewerkt aan enige landelijke bekendheid. Door middel van populair-wetenschappelijke tentoonstellingen (eerst tijdelijk, daarna eventueel permanent), krijgt dit nieuwe project de bekendheid en de prestige die het verdient. Een educatief luik betreft vooral scholen, maar ook verenigingen en particuliere geïnteresseerden.

-Indicator: In vergelijking met andere gelijkaardige tentoonstellingen in vergelijkbare gemeentes, haalt dit project een bovengemiddelde score wat betreft publieke interesse.

-Middelen/ instrumenten: ± € 6 000 (vernieuwende en bijzondere initiatieven)/ logistieke, communicatieve en personele gemeentelijke middelen/ beschikbaar stellen van degelijke infrastructuur

5.1.1.4. *Concrete doelstelling:* Het publiek wordt gewezen op het landschappelijk erfgoed

-Gewenst resultaat: De milieuzorg van vandaag creëert toekomstig landschappelijk erfgoed.

Het publiek wordt er voortdurend op gewezen dat cultuur - natuur geen tegenstelling is en dat erfgoedzorg begint bij klein erfgoed. Met het oog voor de eigen Maldegemse identiteit, maar in een ruimer regionaal kader, wordt een visie uitgewerkt voor concrete projecten. Het eerste project op dat vlak kan een visie rond de bestemming van de Papinglohoeve zijn, in nauwe samenspraak met alle actoren en vooral met de eigenaar.

-Indicator: aantal overlegmomenten/ concrete visieteksten (o.a. Papinglohoeve)

-Middelen/ instrumenten: overlegmomenten met milieudienst en regionaal landschap meetjesland/ provinciale en gewestelijke subsidies/ middelen milieudienst

5.1.1.5. *Concrete doelstelling:* Het archief bereikt een breder geïnteresseerd publiek

-Gewenst resultaat: Het archief is optimaal ontsloten en werkt mee aan Erfgoedweekend en Open Monumentendag. Hoewel het publieksbereik merkelijk kleiner is, is elke Maldegemnaar net zo vertrouwd met de werking van het archief als met de werking van de bibliotheek. Het geïnteresseerde publiek vindt zijn weg naar het archief.

-Indicator: aantal publicaties met vermelding van Maldegemse archiefstukken verhoogt/ bezoekersaantal van het archief wordt gemeten en groeit gestaag.

-Middelen/ instrumenten: samenwerking archivaris – cultuurbeleidscoördinator - lokale comités - heemkundige kringen/ artikels in regionale pers – infokrant – website enz.

5.1.1.6. *Concrete doelstelling:* Over de gemeentegrenzen heen is er een structureel en voortdurend erfgoedoverleg.

-Gewenst resultaat: Onder de vleugels van een algemeen intergemeentelijk cultuuroverleg Meetjesland (al dan niet als projectvereniging, zie 5.4.2) is er een erfgoedcel die het cultureel erfgoed in een ruimere, regionale en historisch relevante context kan zien, waarin de link gelegd wordt met het heden. Op die manier kunnen intergemeentelijke projecten op maat tot stand komen. Naast de samenwerking met het Meetjesland is er voortdurend overleg met de aangrenzende gemeentes in Zeeuws-Vlaanderen en West-Vlaanderen.

-Indicator: aantal vergaderingen/ aantal concrete projecten

-Middelen/ instrumenten: Alleszins: regelmatige intergemeentelijke overlegmomenten. Indien er een projectvereniging komt: over middelen wordt onderhandeld in jaarlijkse begrotingsbesprekingen

5.1.1.7. *Concrete doelstelling:* Er is een toeristisch parcours, waarin erfgoed centraal staat.

-Gewenst resultaat: Gidsen leiden Maldegemnaars en toeristen op regelmatige basis langs een erfgoedparcours.

-Indicator: aantal bezoekers dat aan erfgoedbezoeken doet, wordt apart geregistreerd (dienst toerisme) en verhoogt geleidelijk.

-Middelen/ instrumenten: dienst toerisme/ grafische dienst/ toegankelijke en meertalige brochure en uitgebreide infomap/ opleiding voor gidsen

5.1.2. **Algemene doelstelling:** Roerend en onroerend erfgoed krijgen gestructureerde gemeentelijke aandacht door het voortdurende stimuleren en organiseren van initiatieven met uitstraling. De publieksparticipatie is hierdoor zo ruim mogelijk.

5.1.2.1. *Concrete doelstelling:* De heemkundige kring is zowel pijler als peiler van het erfgoedbeleid en ontsluit erfgoedverhalen voor een breed geïnteresseerd publiek.

-Gewenst resultaat: Er is een enthousiaste dynamiek in de heemkundige kring, waarin opvolging verzekerd is. Er is een goede samenwerking voor tentoonstellingen, populair-wetenschappelijke presentaties, Erfgoedweekend en Open Monumentendag.

-Indicator: Er is jaarlijks een uitgave van het heemkundig jaarboek. De oplage van dat heemkundig jaarboek blijft stijgen/ het aantal initiatieven waar de heemkundige kring bij betrokken is, stijgt.

-Middelen/ instrumenten: toelage aan heemkundige kring/ overlegmomenten

5.1.2.2. *Concrete doelstelling:* De ontsluiting van persoonlijke collecties wordt gestimuleerd in regelmatig afwisselende thematische tentoonstellingen

-Gewenst resultaat: Maldegemnaars zijn fier op hun erfgoed en verzamelaars zijn fier op hun collectie. Er is zo mogelijk tweemaaljaarlijks een thematische tentoonstelling, waar blijkt dat Maldegemnaars ook geïnteresseerd zijn in andermans collectie.

-Indicator: toeschouwersaantal is groter dan het gemiddelde bij soortgelijke tentoonstellingen in andere gemeenten

-Middelen/ instrumenten: verzekering, infrastructuur / samenstelling werkgroep/ communicatie via infokrant, regionale pers, website enz. Aankoop degelijke tentoonstellingspanelen.

5.1.2.3. *Concrete doelstelling:* Museale initiatieven zoals het Stoomcentrum, het Landbouwmuseum en het Canadamuseum zijn niet meer enkel toeristische trekpleisters, maar overleggen onderling en samen met het gemeentebestuur hoe zij een degelijke werking kunnen ontplooiën in het globale gemeentelijke erfgoedbeleid.

-Gewenst resultaat: Er is een reglement dat de onderlinge verhoudingen cultuurdienst - toeristische dienst – musea bepaalt. Daarbij is er nauw overleg met de betrokken partners.

Er wordt vastgelegd wat de bijdrage van de musea is en hoe de gemeente deze bijdrage opnieuw investeert in erfgoedinitiatieven. Er ontstaat een win-winsituatie en dit niet enkel op financieel vlak.

-Indicator: aantal groepsbezoeken en het bedrag dat daarvoor (volgens het op te stellen reglement) vrijkomt

-Middelen/ instrumenten: Variabel beschikbaar bedrag (reglement)/ overlegmomenten met musea

5.1.2.4. *Concrete doelstelling:* (zie 5.1.1.1) Er wordt op professionele wijze structureel deelgenomen aan landelijke initiatieven zoals Open Monumentendag en Erfgoedweekend, waarbij laagdrempelige initiatieven nieuwe geïnteresseerden warm maken. In diezelfde context wordt ook meegewerkt aan het erfgoedverhalenproject van de regionale erfgoedconsulent.

-Gewenst resultaat: Er is een grote dynamiek in de heemkundige kring en het erfgoedcomité, dat in licht wisselende samenstelling zowel Erfgoedweekend als Open Monumentendag organiseert. Optimale communicatie enthousiasmeert potentiële leden. Door de professionele begeleiding van de cultuurbeleidscoördinator en de archivaris heeft het comité de handen vrij om creatief op vraag en aanbod in te spelen. Het regionale erfgoedverhalen-project biedt hiervoor een eerste kans. Iedereen wordt de kans gegeven in het aanbod te participeren.

-Indicator: een gestaag groeiend publieksbereik/ aantal meewerkende verenigingen/ aantal ontsloten monumenten → aantal van 2002 wordt gereconstrueerd, in 2003 wordt voor een correcte nulmeting gezorgd

-Middelen/ instrumenten: landelijke middelen/ middelen cultuurraad/ logistieke en communicatieve gemeentelijke steun/ personele steun (cultuurbeleidscoördinator)

5.2. SOCIAAL-CULTUREEL WERK

5.2.1. **Algemene doelstelling:** De bevolking wordt gestimuleerd om actief mee te werken aan de opbouw/ het herstel van een sociaal-cultureel weefsel.

5.2.1.1. *Concrete doelstelling:* In de jaarlijkse avondmarkt is er een cultuurmarkt geïntegreerd.

-Gewenst resultaat: Vanaf 2004 blaast een cultuurmarkt de avondmarkt nieuw leven in. Zowel de expliciete cultuurminnaar als de toevallig geïnteresseerde passant is er aanwezig. Het verscheiden publiek stimuleert en dynamiseert elkaar. Naast de belangrijke informatie-, is er ook een entertainmentcomponent. In nauwe samenwerking met het Comité voor Initiatief ontstaat er een bruisend evenement.

-Indicator: aantal cultuurkraampjes stijgt jaarlijks vanaf 2004, zodat het in 2007 om een groots evenement gaat / aantal antwoorden op daar uitgedeelde invulformulieren

-Middelen/ instrumenten: ± € 3 500 (vernieuwende en bijzondere initiatieven)/ samenwerking met cultuurraad/ dienst infrastructuur (logistieke en materiële steun)

5.2.1.2. *Concrete doelstelling:* Op jaarlijks terugkerende evenementen zoals *Maldegem wandelt, fietst en proeft* is er in samenwerking met de toeristische dienst een cultuurstand uitgewerkt, die geïnteresseerden laat kennismaken met het culturele aanbod. Op termijn is er op dergelijke evenementen een actief cultureel luik te vinden (bv. een cultuurprijs).
-Gewenst resultaat: Mensen komen steeds meer in contact met het Maldegemse culturele leven en kunnen er echt niet meer omheen dat Maldegem ook op cultureel gebied "leeft". Een actief cultureel luik stimuleert niet enkel het publiek, maar ook lokale kunstenaars.
-Indicator: verhouding aantal bezoekers cultuurstand en aantal vragen en invulformulieren op het aantal bezoekers van een manifestatie wordt geleidelijk groter.
-Middelen/ instrumenten: budgetten van de organiserende (feest)comités + eigen cultuurbudget (bv. Beeldenbeleid: ± € 5000, zie 5.3.2.2) / dienst infrastructuur (logistieke en materiële steun)

5.2.1.3. *Concrete doelstelling:* Er wordt verder structureel deelgenomen aan de Week van de Amateurkunsten. Het evenement is een vaste gemeentelijke waarde en lokt tal van belangstellenden.

-Gewenst resultaat: De Week van de Amateurkunsten stimuleert, activeert, enthousiasmeert lokale amateurkunstenaars, die voor een ruim belangstellend publiek hun hobby kunnen presenteren. Het kunstonderwijs ziet ondertussen in een initiatief als de WAK het ideale scharnierpunt tussen zijn leerlingen en de amateurkunstenaars. De drempel wordt bewust laag gehouden.

-Indicator: aantal activiteiten, aantal deelnemers, aantal toeschouwers, aantal reacties op eventuele invulformulieren/ hoeveelheid promotiemateriaal groeit geleidelijk. Vanaf 2004 worden deze aantallen bijgehouden.

-Middelen/ instrumenten: budget cultuurraad/ gemeentelijke infrastructuur wordt ter beschikking gesteld/ de cultuurbeleidscoördinator is algemeen gemeentelijk coördinator voor de WAK.

5.2.1.4. *Concrete doelstelling:* Het bibliotheekbeleidsplan 2003-2007 wordt uitgevoerd, waardoor de bibliotheek een anker in het sociaal-cultureel weefsel blijft.

-Gewenst resultaat: Ondanks de ondertussen beperktere middelen, worden de doelstellingen van het bibliotheekbeleidsplan voortdurend nagestreefd. Om dit te realiseren, werkt de bibliotheek voortdurend samen met de cultuurdienst.

-Indicatoren: zie bibliotheekbeleidsplan

-Middelen/ instrumenten: middelen vermeld in het bibliotheekbeleidsplan, eventueel aangevuld met middelen voor samenwerkingsprojecten (te bepalen in de gemeentelijke begroting van elk jaar)

5.2.1.5. *Concrete doelstelling:* Een cultuurfonds maakt het voor verenigingen mogelijk zelf te programmeren zonder daarbij grote financiële risico's te lopen.

-Gewenst resultaat: Er is vanaf 2004 een sluitend reglement, dat toelaat om in nauwe samenwerking met alle soorten verenigingen een ruim aanbod aan voorstellingen te presenteren, complementair aan de gemeentelijke culturele programmatie. Aan

verenigingen wordt een unieke kans geboden om vanuit een positieve visie mee te werken aan programmatie, terwijl diezelfde verenigingen op die manier ook tegen verstarring behoed worden.

-Indicator: aantal verenigingen dat hiervan gebruik maakt is zo groot mogelijk/ er is bij het publiek een gezonde verhouding tussen niet-leden en leden van de vereniging/ de begroting van het cultuurfonds is jaarlijks sluitend.

-Middelen/ instrumenten: € 2 500 (reeds voorzien in begroting 2003) + € 2 500 (bijzondere en vernieuwende projecten) = € 5 000

5.2.1.6. *Concrete doelstelling:* Er is een wijdverspreide website/ folder waar sociaal-culturele verenigingen zich uitgebreid aan het ruime geïnteresseerde publiek kunnen voorstellen.

-Gewenst resultaat: Niet enkel de verenigingen, maar ook het publiek komt los uit zijn isolement door een uitstekende informatiestroom. Verenigingen stellen zich meer open en door de ruime gemeentelijke bekendheid zijn geïnteresseerden beter geïnformeerd over de specifieke werking van elke vereniging.

-Indicator: ledenaantallen van verenigingen blijft gelijk (vooral het ledenaantal in de categorie min35-jarigen wordt niet kleiner)/ het aantal bezoekers op de websitepagina over verenigingen groeit aan/ het aantal folders dat het publiek meeneemt staat in verhouding tot het aantal reacties erop.

-Middelen/ instrumenten: websitecomité/ grafische dienst

5.2.1.7. *Concrete doelstelling:* De cultuurraad ondersteunt en bevordert een kwalitatief en integraal cultuurbeleid, door minder in algemene vergaderingen en meer in thematische groepen te werken.

-Gewenst resultaat: Saaie algemene vergaderingen behoren tot het verleden. Vanuit een positieve visie en eigen interessepunten wordt door alle leden van de cultuurraad actief meegewerkt aan een brede waaier van projecten

-Indicator: Aantal actieve afgevaardigden in diverse initiatieven is en blijft aanzienlijk groter dan voor de vernieuwing van de cultuurraad.

-Middelen/ instrumenten: budget van de cultuurraad, een specifiek extra budget is niet nodig/ de cultuurbeleidscoördinator coördineert de werking in thematische groepen

5.2.2. **Algemene doelstelling:** Er wordt voldaan aan de concrete culturele behoeften van specifieke doelgroepen, zoals senioren, jongeren, gehandicapten en migranten.

5.2.2.1. *Concrete doelstelling:* Het jeugdwerkbeleidsplan 2002-2004 wordt uitgevoerd.

-Gewenst resultaat: Ook in de cultuurdienst worden de doelstellingen vermeld in het jeugdwerkbeleidsplan voortdurend nagestreefd. Om dit te realiseren werkt de jeugddienst voortdurend samen met de cultuurdienst.

-Indicatoren: zie jeugdwerkbeleidsplan

-Middelen/ instrumenten: middelen vermeld in het jeugdwerkbeleidsplan, eventueel aangevuld met extra middelen voor samenwerkingsprojecten (te bepalen in de begroting van elk jaar, zie ook het volgende punt: 5.2.2.2)

5.2.2.2. *Concrete doelstelling*: De participatie van specifieke doelgroepen is aanzienlijk verhoogd door de uitwerking van culturele projecten rond de verschillende minderheidsgroepen. Er wordt op gelet dat jong talent hierbij een kans krijgt en degelijk ondersteund wordt.

-*Gewenst resultaat*: Er wordt met diverse partners aan laagdrempelige vernieuwende projecten gewerkt voor minderheidsgroepen. Dergelijke projecten stellen deze groepen vanuit een opbouwende situatie centraal in het cultuurbeleid. Ondertussen wordt de aandacht van het grote publiek ook nog eens op het minderhedenbeleid gevestigd. Hierbij ligt de nadruk op jong talent. Kinderen en jongeren worden aangespoord om hun culturele capaciteiten te uiten. Zowel scholen als jeugdverenigingen werken hieraan mee. Het gaat hier om de realisatie van een overkoepelende doelstelling, waarmee in elke andere concrete doelstelling rekening kan worden gehouden.

-*Indicator*: uitgewerkte projecten, waarvan de participatie vooral in de beoogde doelgroep, maar ook bij een ruimer publiek jaarlijks groeit

-*Middelen/ instrumenten*: samenwerking met rusthuizen, scholen, jeugdverenigingen, sociale verenigingen enz. / promotionele ondersteuning/ infrastructuur/ overleg en netwerking met sociale raad, seniorenraad, cultuurraad en jeugdraad/ budgetten van verschillende diensten

5.2.2.3. *Concrete doelstelling*: De culturele competentie van de bevolking wordt verhoogd door vorming en educatie.

-*Gewenst resultaat*: Zowel scholen en kunstonderwijs als de net opgerichte Volkshogeschool Gent-Eeklo en ander volwassenenonderwijs dragen in ruime mate bij tot de culturele competentie en interesse van de groeiende geïnteresseerde bevolking.

-*Indicator*: leerlingencijfers van Maldegemnaren die volwassenenonderwijs volgen zijn met 10 % toegenomen in 2007, in 2005 is er een eerste tussentijdse evaluatie (in 2004 wordt werk gemaakt van een correcte nulmeting)/ het leerlingenaantal van het kunstonderwijs blijft constant (plaatsgebrek laat een toename voorlopig niet toe)

-*Middelen/ instrumenten*: Volkshogeschool Gent-Eeklo (provinciaal sociaal-cultureel werk)/ budgetten *Kunstacademie* en *Academie voor Muziek en Woord*/ overleg tussen scholen en cultuurdienst

5.2.2.4. *Concrete doelstelling*: In de culturele programmatie van *Den Hoogen Pad* wordt voortdurend rekening gehouden met de toegankelijkheid voor specifieke doelgroepen. Dit vertaalt zich enerzijds in enkele specifieke doelgroepenvoorstellingen (familievoorstelling, seniorenvoorstelling, schoolvoorstellingen) en anderzijds in voorstellings specifieke communicatie.

-*Gewenst resultaat*: De participatie van minderheidsgroepen is aanzienlijk verhoogd. De gerichte communicatie (zie 5.4.3) benadrukt de algemene toegankelijkheid.

-*Indicator*: de databestanden "communicatie" en "participatie" worden met elkaar vergeleken, zodat het communicatiebestand telkens tot optimale participatie kan leiden. In het seizoen 2003-2004 wordt een optimale meting uitgewerkt. Vanaf het seizoen 2004-2005

moet er een verhoogde participatie ($\pm 10\%$) zijn van de bovenvermelde minderheidsgroepen.

-Middelen/ instrumenten: programmatiebudget (€ 44 400)/ communicatiebudget (€ 9 700)/ administratief medewerker

5.2.2.5. *Concrete doelstelling:* De mogelijkheden om een polyvalente zaal in het Maldegemse centrum of de periferie te integreren, wordt onderzocht.

-Gewenst resultaat: Op korte termijn is er overleg over de inplanting van een polyvalente zaal in het Maldegemse centrum. Op lange termijn kan er eventueel zo'n polyvalente zaal gebouwd worden. Vanaf dan zijn er besprekingen hoe de exacte bestemming verloopt (opname in gemeenschapscentrum/ reglementering enz.) Er wordt hierbij rekening gehouden met eventueel vrijkomende infrastructuur (bv. huidig bejaardentehuis).

-Indicator: aanvankelijk studie (haalbaarheid, overleg), later eventueel: aanbesteding

-Middelen/ instrumenten: wordt jaarlijks bekeken per gemeentelijke begroting

5.2.3. **Algemene doelstelling:** Het gemeenschapscentrum biedt infrastructurele en technische omkadering voor activiteiten van diverse verenigingen en stelt daarbij een werkbaar plan op.

5.2.3.1. *Concrete doelstelling:* De beheerraad van het gemeenschapscentrum ziet erop toe dat elke burger de mogelijkheid heeft van de gemeentelijke infrastructuur gebruik te maken.

-Gewenst resultaat: Het reglement wordt indien nodig geoptimaliseerd, zodat het uitnodigend werkt. Er wordt aangezet tot regelmatig gebruik van het gemeenschapscentrum. De zaalaanvragen komen uit diverse hoeken, ook voor de zalen die voordien niet erg veel gebruikt werden.

-Indicator: er zijn even veel zaalaanvragen door meer aanvragers voor alle zalen (de zaalaanvragen blijven constant, maar er is een verhoging van het aantal aanvragers met 10 %)

-Middelen/ instrumenten: cultuurfonds/ programmatiebudget/ administratieve medewerkster

5.2.3.2. *Concrete doelstelling:* Het cultuurfonds (zie 5.2.1.5) heeft binnen het gemeenschapscentrum een positieve invloed op de participatie aan het culturele programma.

-Gewenst resultaat: Er is een kruisbestuiving tussen het vaste publiek van Den Hoogen Pad en de leden van verenigingen die voorheen geen voeling hadden met de culturele programmatie.

-Indicator: de databestanden "communicatie" en "participatie" worden met elkaar vergeleken, zodat het communicatiebestand telkens tot optimale participatie kan leiden. In het seizoen 2003-2004 wordt een optimale meting uitgewerkt. Vanaf het seizoen 2004-2005 moet er een verhoogde participatie (minstens 10 %) zijn van leden van verenigingen.

-Middelen/ instrumenten: € 5000 (zie 5.2.1.5)/ sluitend reglement/ administratief medewerkster

5.2.3.3. Concrete doelstelling: De doelstelling om nieuwe polyvalente infrastructuur te vinden (zie 5.2.2.5) wordt geïntegreerd in de planning van het gemeenschapscentrum.

-*Gewenst resultaat*: Op termijn hebben we een goed dossier om in 2007 in aanmerking te komen voor projectsubsidies voor het gemeenschapscentrum. Los daarvan wordt het gemeenschapscentrum hierbij eventueel uitgebreid met een polyvalente zaal in het Maldegemse centrum of de periferie.

-*Indicator*: aantal overlegmomenten met doelpubliek voor een nieuwe zaal/ planning gemeenschapscentrum

-*Middelen/ instrumenten*: planning gemeenschapscentrum/ overlegmomenten/ jaarlijkse bespreking voor begroting

5.2.3.4. Concrete doelstelling: Het gemeenschapscentrum beschouwt wijk- en dorpsraden als ruggengraat van de gemeenschap en betreft hun opmerkingen en vragen bij de besluitvorming.

-*Gewenst resultaat*: Er is een actieve deelname van elke subgroep. Beleidsdeelname gebeurt vooral ook van onderuit.

-*Indicator*: gedetailleerde lijst van zaalaanvragen (met sluitend computersysteem), waarbij de aanvragen van wijk- en dorpsraden geleidelijk verhogen/ het aantal contacten met wijk- en dorpsraden verdubbelt

-*Middelen/ instrumenten*: informatica/ cultuurbeleidscoördinator als contactpersoon/ toelagen aan verenigingen

5.2.4. **Algemene doelstelling**: De cultuurraad en de culturele verenigingen worden voldoende ondersteund in hun medewerking aan de uitbouw van cultuurparticipatie, de versteviging of, waar nodig, zelfs het herstel van het sociale weefsel en het aanbieden van zinvolle en creatieve vrijetijdsbesteding.

5.2.4.1. Concrete doelstelling: De cultuurraad en de culturele verenigingen worden financieel ondersteund.

-*Gewenst resultaat*: Er is een goede besteding van projectsubsidies. Verenigingen gebruiken hun subsidies ook daadwerkelijk voor hun sociaal-culturele werking. Op lange termijn wordt het subsidiereglement aan de werkelijk culturele behoeften van de verenigingen aangepast.

-*Indicator*: Het bedrag voorzien in de begroting wordt jaarlijks constant gehouden of licht verhoogd, want dynamiek wordt beloofd.

-*Middelen/ instrumenten*: Het uitgangspunt is de gemeentelijke begroting 2003: er is in totaal € 31 384 voorzien (cultuurfonds niet inbegrepen)

5.2.4.2. Concrete doelstelling: De cultuurraad en de culturele verenigingen worden logistiek en materieel ondersteund.

-*Gewenst resultaat*: Zowel de dienst infrastructuur als de cultuurdienst zijn op de hoogte van de jaarlijks terugkerende activiteiten van de cultuurraad, zodat hij snel en efficiënt logistiek en materieel gesteund kan worden. Daarnaast is er een nieuw initiatief, waardoor verenigingen aan de hand van een uitleenreglement (privaat, gemeentelijk of

gecombineerd), gebruik kunnen maken van uitgebreide technische middelen, waar zij anders geen toegang toe zouden hebben. Hiervoor ontstaat er een samenwerking met alle raden en alle gemeentelijke diensten.

-Indicator: aantal uitleningen stijgt jaarlijks gestaag (nulmeting in 2004)

-Middelen/ instrumenten: jaarlijkse bespreking budget cultuurdienst/ dienst infrastructuur/ cultuurbeleidscoördinator

5.3. KUNSTEN

5.3.1. **Algemene doelstelling:** Lokale kunstenaars krijgen een forum om hun creaties met het publiek te confronteren. Kunstacademie en Academie voor Muziek en Woord worden hierbij de steunpilaren met een grote gemeentelijke uitstraling.

5.3.1.1. Concrete doelstelling: De beelden- en poëzieroute is opgefrist en wordt ten volle aan het publiek voorgesteld.

-Gewenst resultaat: Poëzie en beeldende kunst gaan in deze route harmonieus samen. Er is een maximale ontsluiting met aandacht voor het park op zich. Er is in samenwerking met de toeristische dienst een brochure samengesteld, waarin de kunstwerken en de kunstenaars helder en toegankelijk worden voorgesteld. Een ruim en gedifferentieerd publiek voelt zich hiertoe aangetrokken.

-Indicator: Er verschijnt een groot aantal artikels in de regionale pers en de infokrant en de bezoekers van de toeristische dienst bezoeken in grote mate ook de poëzieroute (nulmeting van aantal uitgedeelde brochures in 2004)

-Middelen/ instrumenten: grafische dienst (brochure)/ dienst toerisme en dienst cultuur (verspreiding)/ dienst infrastructuur (onderhoud)

5.3.1.2. Concrete doelstelling: Een werkgroep "kunsten" zoekt lokale kunstenaars en werkt toegankelijke toonmomenten uit.

-Gewenst resultaat: Een actieve en gedifferentieerde werkgroep met aandacht voor verschillende kunstbelevingen gaat creatief op zoek naar interessante projecten. Zij werken hierbij samen met andere projecten (bv. cultuurmarkt, cultuurprijs enz.) om de toegankelijkheid te verzekeren.

-Indicator: Het aantal deelnemende kunstenaars is relatief groot (5 à 10 %) in verhouding tot het totaal aantal gemeentelijke kunstenaars (nulmeting in 2004) en het aantal geïnteresseerde toeschouwers/ bezoekers groeit jaarlijks.

-Middelen/ instrumenten: dienst infrastructuur/ gemeenschapscentrum/ cultuurbeleidscoördinator (coördinatie)/ verzekering en (eventuele) transportkosten/ communicatie (infokrant, website, regionale pers enz.)

5.3.1.3. Concrete doelstelling: Er lopen voortdurend voor iedereen toegankelijke kwalitatief hoogstaande langetermijn- en kortetermijnprojecten met de *Kunstacademie* en de *Academie voor Muziek en Woord*.

-Gewenst resultaat: Er worden brede en gedifferentieerde, maar daarom niet minder kwalitatieve, toonmomenten georganiseerd. Naast hun zeer belangrijke taak m.b.t. culturele opvoeding, werken de Kunstacademie en de Academie voor Muziek en Woord daarbij samen met elkaar en met tal van geïnteresseerde partners (zie ook vorige doelstelling) aan de verhoging van de participatie aan kwalitatief hoogstaande kunstbeleving.

-Indicator: redelijk aantal projecten waarin *Academie voor Muziek en Woord* en *Kunstacademie* betrokken zijn/ stijgend aantal toeschouwers van toonmomenten (tentoonstellingen, concerten enz.)

-Middelen/ instrumenten: budget Kunstacademie en Academie voor Muziek en Woord/ overlegmomenten/ cultuurbeleidscoördinator (coördinatie)

5.3.2. Algemene doelstelling: In de bovenlokale culturele programmatie wordt vooral aandacht besteed aan kwaliteit en participatie. De meerwaarde voor het Maldegemse publiek staat hierbij centraal.

5.3.2.1. *Concrete doelstelling:* Er is een eigenzinnige programmatie in *Den Hoogen Pad* en in het jeugdhuis *JOC De Redekiel*.

-Gewenst resultaat: Het programmatiecomité, de jeugdraad en het beleid staan open voor vernieuwing en durven een eigen stijl ontwikkelen die voortdurend nieuw geïnteresseerd publiek aanboort en het bestaande publiek verbaast en aangenaam verrast. De nieuwsgierigheid wordt geprikkeld en de appreciatie wordt verhoogd.

-Indicator: Er is een opwaartse trend in publieksbereik (er wordt werk gemaakt van een goede database met profiel van toeschouwers)/ het programmatiebudget wordt in beperkte mate verhoogd (telkens wanneer dit nodig is om hetzelfde kwaliteitspeil te behouden). Er is een aparte begrotingspost voor extra kosten (zoals catering)

-Middelen/ instrumenten: Het uitgangspunt is de gemeentelijke begroting 2003: er is in totaal € 44 400 voorzien/ cultuurmedewerkster/ vrijwilligers in programmatiecomité/ cultuurbeleidscoördinator (coördinatie)/ budget jeugdhuis

5.3.2.2. *Concrete doelstelling:* Er wordt een grote tentoonstelling beeldende kunst met regionale uitstraling georganiseerd, waarin de participatiecomponent centraal staat.

-Gewenst resultaat: Omkaderd door een wedstrijd, gidsbeurten en een degelijke educatieve werking is er een tijdelijke (± 2 maand) tentoonstelling van beeldende kunstwerken. De tentoonstelling loopt over de tongen in en om de gemeente en is niet enkel een algemene verrijking voor de gemeente, maar is ook de aanzet tot het uitbouwen van de culturele competentie van de bevolking. De tentoonstelling vormt mogelijkerwijze ook de aanzet tot een beeldenaankoopbeleid.

-Indicator: aantal verenigingen en scholen dat een gidsbeurt aanvraagt, verhoogt per tentoonstelling en per beeldenproject (nulmeting in 2004)

-Middelen/ instrumenten: ± € 5 000 beeldenbeleid (vernieuwende en bijzondere initiatieven)/ samenwerking met toeristische dienst/ communicatie en coördinatie (cultuurbeleidscoördinator)

5.3.2.3. *Concrete doelstelling:* *Klassiek in 't Park* is een evenement, waarbij de liefhebbers getraakteerd worden op een zomers licht-klassiek concert in open lucht. Het jeugdinitiatief *Festival in 't Park* blijft als tegenhanger bestaan.

-*Gewenst resultaat:* Het kleine sfeervolle klassieke evenement groeit over de jaren heen uit tot een vaste waarde en heeft een zeer groot publieksbereik. Tussen *Festival in 't Park* en *Klassiek in 't Park* is er een voortdurende kruisbestuiving. Er wordt met tal van partners samengewerkt (Comité voor Initiatief, cultuurraad enz.)

-*Indicator:* Over de jaren heen neemt het aantal toeschouwers aanzienlijk toe (jaarlijks meer dan 10 % extra). Er is een nulmeting in 2004.

-*Middelen/ instrumenten:* ± € 5 000 (vernieuwende en bijzondere initiatieven)/
infrastructuur/ technici/ vrijwilligerswerking

5.3.2.4. *Concrete doelstelling:* De communicatie vanuit de *Kunstacademie* en de *Academie voor Muziek en Woord* gebeurt opbouwend en spreekt de Maldegemse bevolking aan. Kunsteducatie is een vertrouwde materie, ook voor wie er niet actief mee bezig is.

-*Gewenst resultaat:* De *Kunstacademie* en de *Academie voor Muziek en Woord* koppelen hun kwalitatief potentieel door een uitstekend communicatiebeleid aan de participatie van alle geïnteresseerde burgers. Men is vertrouwd met de werking van deze instellingen, omdat zij zich in verschillende samenwerkingsverbanden openstellen voor verenigingen, scholen, particuliere amateurkunstenaars enz.

-*Indicator:* Het datanetwerk dat de academies hanteren, breidt uit (bijhouden van gedetailleerde bestanden van aantal samenwerkingsprojecten, communicatieve acties en profiel van de deelnemers)

-*Middelen/ instrumenten:* communicatiebeleid/ adviesraad

5.4. STRATEGIE: INTERN EN EXTERN

5.4.1. **Algemene doelstelling:** Er is voortdurend overleg tussen de gemeentelijke diensten, de cultuurraad, de andere culturele actoren en het beleid. Men is op de hoogte van de projecten en problemen van collega's. Er wordt niet enkel vanuit het eigen beleidsterrein gedacht, maar vooral vanuit de gedachte aan een kwalitatieve participatie aan het volledige cultuurbeleid.

5.4.1.1. *Concrete doelstelling:* Er is een gestructureerd overleg, waarbij in een werkbare groep gemeentelijke diensten en een vertegenwoordiger (bij voorkeur de voorzitter) van de cultuurraad minstens halfjaarlijks samenkomen om agenda en actieplannen te bespreken.

-*Gewenst resultaat:* Vanaf 2004 is er een formeel en multilateraal overleg dat informele contacten en kruisbestuiving bevordert.

-*Indicator:* Er zijn 2 formele overlegmomenten per jaar (verslagen)/ het aantal informele overlegmomenten wordt aanzienlijk groter.

-*Middelen/ instrumenten:* Overlegmomenten gecoördineerd door de cultuurbeleidscoördinator (benodigdheden: koffie en gemotiveerde gesprekspartners)

5.4.1.2. *Concrete doelstelling:* Er is een interne e-maillijst "cultuur", waardoor betrokken diensten voortdurend met elkaar in contact staat.

-*Gewenst resultaat:* In overeenstemming met het informaticaplan wordt de mogelijkheid benut om zich snel en efficiënt van elkaars agenda op de hoogte te stellen en hete hangijzers zonder tijdverlies te bespreken.

-*Indicator:* Aantal mails tussen diensten onderling verhoogt aanzienlijk (nulmeting bij de cultuurbeleidscoördinator van september tot december 2003)

-*Middelen/ instrumenten:* installatie lijst door informaticus

5.4.1.3. *Concrete doelstelling:* De cultuurbeleidscoördinator heeft een overkoepelende overzichtsfunctie en creëert netwerken over de grenzen van beleidsdomeinen heen.

-*Gewenst resultaat:* De cultuurbeleidscoördinator ziet bepaalde trends en speelt daarop in door te coördineren, te organiseren en contacten te leggen. Er is een grote dynamiek.

-*Indicator:* Er wordt in 2004 een lijst opgesteld met een schets van alle mogelijke netwerken. Deze lijst wordt voortdurend geüpdatet en breidt zich langzaam maar zeker uit.

-*Middelen/ instrumenten:* werkingsbudget cultuurdienst

5.4.1.4. *Concrete doelstelling:* Er is voortdurende structurele communicatie tussen de cultuurraad en de betrokken gemeentelijke diensten.

-*Gewenst resultaat:* De cultuurraad en de gemeente zijn volwaardige partners in het verwezenlijken van een cultureel Maldegem. De cultuurbeleidscoördinator vervult hierbij de scharnierfunctie. Hij woont de bestuursvergaderingen van de cultuurraad bij en brengt verslagen uit in functie van het te volgen beleid.

-*Indicator:* Het aantal overlegmomenten met betrokken gemeentelijke diensten wordt steeds groter. (aantal bestuursvergaderingen opgeteld bij formeel overleg (zie 5.4.1.1.) en andere overlegmomenten in diverse comités)

-*Middelen/ instrumenten:* werkingsmiddelen cultuurraad, cultuurbeleidscoördinator en overlegmomenten

5.4.2. **Algemene doelstelling:** Er is actieve culturele samenwerking met andere gemeentes. Er wordt de Maldegemnaar een complementair aanbod voorgeschoteld, omdat het cultureel menu in de regio Meetjesland op elkaar afgestemd is. De intergemeentelijke culturele communicatie is optimaal.

5.4.2.1. *Concrete doelstelling:* Het cultureel aanbod in de regio Meetjesland is op elkaar afgestemd.

-*Gewenst resultaat:* In overlegvergaderingen wordt, onder de vleugels van een algemeen cultureel overleg, het cultureel aanbod besproken, zodat er in de Meetjeslandse regio een complementair aanbod van cultuurprogramma's is. In 4 verschillende werkgroepen (kunsten, sociaal-cultureel werk, bibliotheken en erfgoed) worden actuele relevante thema's besproken en wordt er in functie van bepaalde grotere projecten (zie 5.4.2.2) gedacht.

-Indicator: Er is een vast aantal overlegmomenten (minimum 2 per jaar). Het aantal overeenkomsten in bovenlokale programmatie wordt niet groter, ondanks het groeiende totale aanbod.

-Middelen/ instrumenten: overlegmomenten/ regionale coördinatie (zie ook volgende doelstelling)

5.4.2.2. *Concrete doelstelling:* Er worden gezamenlijke initiatieven uitgewerkt binnen de regio Meetjesland. Deze initiatieven hebben voor de geïnteresseerde Maldegemnaar een meerwaarde, waarbij de regionale uitstraling als kwaliteitslabel beschouwd wordt.

-Gewenst resultaat: Er wordt onderzocht welke gemeentes zich willen engageren in een intergemeentelijke projectvereniging. Op basis van de gegevens verzameld in 2003 en 2004 wordt beslist in welke vorm dit overleg blijft voortbestaan. Het aantal realiseerbare gezamenlijke initiatieven hangt hiervan af. Of er nu een projectvereniging is of niet, er wordt alleszins ingespeeld op aangeboden initiatieven en in voortdurende brainstorm met de cultuurverantwoordelijken van Meetjeslandse gemeentes komen nieuwe ideeën aan bod.

-Indicator: aantal intergemeentelijke initiatieven en publieksbereik verhoogt (nulmeting in 2004)

-Middelen/ instrumenten: Alleszins: regelmatige intergemeentelijke overlegmomenten/ indien er een projectvereniging komt: op termijn (ten vroegste vanaf 2005) kunnen middelen worden voorzien in de jaarlijkse begroting

5.4.2.3. *Concrete doelstelling:* De burger kan zich baseren op een eenduidige, heldere manier van communiceren die hem de weg wijst in het culturele veld van de regio.

-Gewenst resultaat: Op langere termijn kan er misschien sprake zijn van een gezamenlijke intergemeentelijke publicatie. Op korte termijn maakt zo'n agenda deel uit van de website www.meetjesland.be. Op de pagina "cultuur" vindt de Meetjeslandse bevolking snel en duidelijk haar weg in het culturele landschap. De intergemeentelijke participatie is door de bekendheid van deze website aanzienlijk uitgebreid. De site is via een link ook aan de Maldegemse cultuurwebsite verbonden en omgekeerd.

-Indicator: Aantal hits op de pagina "cultuur" verhoogt jaarlijks.

-Middelen/ instrumenten: www.meetjesland.be/cultuur (zie ook vorige doelstelling)/ overlegmomenten/ centrale coördinator/ bekendmaking website

5.4.3. **Algemene doelstelling:** De externe communicatie is optimaal. Alle doelgroepen worden bereikt, zodat iedereen de culturele agenda kent en die ook mee kan bepalen. Iedereen kan uit zichzelf beslissen of hij participeert.

5.4.3.1. *Concrete doelstelling:* Er is een vaste herkenbare cultuurrubriek in de infokrant *Maldegem leeft!* en op de website www.maldegem.be die de bevolking aanspreekt.

-Gewenst resultaat: De rubriek springt in het oog en het wordt zowel voor de culturele actoren als voor het publiek een gewoonte om ze grondig door te nemen. Als er iets op stapel staat, waarin men is geïnteresseerd, ziet men dit ook.

-Indicator: Elke maand verschijnt er een vast artikel. Bij enquêtes en steekproeven blijkt meer dan de helft van het desbetreffende publiek de aankondiging in de infokrant gezien te hebben.

-Middelen: redactie infokrant/ fotomateriaal/ samenwerking cultuurbeleidscoördinator en communicatieambtenaar

5.4.3.2. *Concrete doelstelling:* Er zijn degelijke (e-mail)adressenlijsten, zodat persoonlijke gerichte mailings de communicatie versterken.

-Gewenst resultaat: Geleidelijk aan worden adressenlijsten samengesteld, die specifieke communicatie volgens interessepunten, doelgroepen, leeftijd enz. mogelijk maken. Door voortdurend met die lijsten te werken en ze naar de behoeften aan te passen en uit te breiden, zijn ze een krachtig instrument in het verhogen van de participatiegraad.

-Indicator: de adressenlijsten worden jaarlijks tot 2007 met minstens 15 % nieuwe datagegevens aangevuld (nulmeting eind 2004)

-Middelen/ instrumenten: samenwerking met alle gemeentelijke diensten/ databestanden (informatica)

5.4.3.3. *Concrete doelstelling:* Het onderdeel "cultuur" op de Maldegemse website is een dynamisch geheel, waardoor de cultuurdienst kort op de bal kan spelen.

-Gewenst resultaat: De website "cultuur" is een belangrijk onderdeel van de Maldegemse gemeentelijke website en vormt de ideale aanvulling op andere communicatiekanalen. Er is een levendig discussieforum en via een invulformulier kan men zich inschrijven voor een digitale nieuwsbrief.

-Indicator: Aantal hits op de cultuurwebsite verhoogt jaarlijks met 10 % (nulmeting in 2004)

-Middelen/ instrumenten: informaticus/ websitecomité/ toegankelijke teksten (cultuurbeleidscoördinator)

5.4.3.4. *Concrete doelstelling:* Er is een goede relatie met de (plaatselijke) pers en de persberichten vanuit de verschillende diensten zijn gestructureerd en gecentraliseerd.

-Gewenst resultaat: Er is vanuit de gemeentelijke diensten een coherente externe communicatie die vanuit een open, positieve visie vertrekt. Er is overleg met alle betrokken diensten voor er een persbericht doorgestuurd wordt.

-Indicator: Het aantal artikels/ persberichten over hetzelfde onderwerp door verschillende diensten wordt tot nul herleid. Het aantal artikels over Maldegems cultuurbeleid in de regionale pers wordt verhoogd met 10 % in 2004 en wordt nadien constant gehouden.

-Middelen/ instrumenten: uitgebreide centrale lijst met perscontacten/ voortdurende communicatie tussen diensten onderling (zie 5.4.1)

5.4.3.5. *Concrete doelstelling:* De cultuurbeleidscoördinator is een gemakkelijk aanspreekbare contactpersoon en spilfiguur. De geïnteresseerde burger weet waar het cultuurbeleidsplan voor staat en wordt betrokken bij de implementatie, evaluatie en bijsturing.

-Gewenst resultaat: Het publiek weet de cultuurbeleidscoördinator te bereiken met zijn vragen over cultuurbeleid in het algemeen en het culturele programma in het bijzonder. Het brede draagvlak dat er was bij de opmaak van dit eerste cultuurbeleidsplan blijft bestaan en wordt zelfs nog groter.

-Indicator: Het aantal mensen dat de cultuurbeleidscoördinator spontaan contacteert groeit (nulmeting van september tot december 2003)/ De adressenlijst met geïnteresseerden groeit

-Middelen/ instrumenten: externe communicatie (website, infokrant, pers), toegankelijkheid van het bureau wordt verhoogd (letterlijke drempelverlaging)/ steekproef (gerichte enquêtes, gesprekken met bevoorrechte getuigen enz.)

5.4.4. Algemene doelstelling: Het personeel van de cultuurdienst heeft de handen voldoende vrij om het culturele Maldegem te ondersteunen en te versterken. Een optimaal personeelsbeleid maakt de uitvoering van het cultuurbeleidsplan 2004-2007 mogelijk.

5.4.4.1. *Concrete doelstelling:* Op korte termijn vullen stageplaatsen op de cultuurdienst een leemte op. Stagiairs begeleiden vanuit hun specifieke achtergrond bepaalde projecten. Op langere termijn wordt een structurele oplossing gezocht.

-Gewenst resultaat: Stagiairs die door hun opleiding een meerwaarde kunnen bieden (cultuurmanagement, cultuurwetenschappen, taal- en cultuurstudies, communicatiewetenschappen, sociaal-cultureel werk enz.), begeleiden bepaalde projecten, vermeld in de voorgaande doelstellingen, professioneel, intens en van dichtbij.

Op langere termijn wordt een structurele oplossing gevonden, waarbij een extra kracht het cultuurbeleidsplan mee kan helpen realiseren.

-Indicator: stageverslagen/ jaarlijks begrotingsvoorstel

-Middelen/ instrumenten: aanvankelijk geen specifiek budget vereist/ samenwerking met de personeelsdienst/ later: jaarlijkse bespreking bij begrotingsopmaak

5.4.4.2. *Concrete doelstelling:* De cultuurbeleidscoördinator heeft zijn naam niet gestolen en kan zich concentreren op het coördineren van een integraal cultuurbeleid. Hij werkt niet enkel actief mee in de beheerraad van het gemeenschapscentrum, maar heeft ook een scharnierfunctie tussen cultuurraad en gemeentebestuur. Daarnaast wordt de cultuurbeleidscoördinator waar nodig structureel betrokken bij de werking van culturele comités en aansluitende beleidsdomeinen.

-Gewenst resultaat: De aanzetten die het cultuurbeleidsplan 2004-2007 biedt, worden verder uitgewerkt en de doelstellingen worden geleidelijk aan gerealiseerd.

-Indicator: actieplannen/ tussentijdse evaluaties/ alle voorgaande indicatoren

-Middelen/ instrumenten: werkingsbudget cultuurbeleidscoördinator/ samenwerkingsverbanden/ bij uitbreiding: begroting cultuur

6. BELEIDSINSTRUMENTEN EN MIDDELEN

6.1. Financiële middelen

Bij de opgave van de financiële middelen om het cultuurbeleidsplan te kunnen realiseren, wordt uitgegaan van het begrotingskrediet voor cultuur in de gemeentelijke begroting van 2003. Concreet betekent dit dat het volgende schema ook de leidraad voor de periode 2004-2007 is. De Kunstacademie en de Academie voor Muziek en Woord zijn hierbij als onderwijsinstellingen buiten beschouwing gelaten.

Dienst	Begrotingskrediet 2003
Bibliotheek	€ 508 770 (waarvan € 360 000 personeel)
Archief	€ 28 401 (waarvan € 15 000 personeel)
Cultuurbeleid algemeen	€ 224 742

Enkele belangrijke begrotingsposten van het algemene cultuurbeleid zijn:

Begrotingspost	Begrotingskrediet 2003
Personeel	€ 94 328
Programmatie <i>Den Hoogen Pad</i>	€ 44 400 (voorstellingen)+ € 5 200 (cursussen)
Werkingskosten cultuurraad	€ 9 389
Toelagen verenigingen	€ 21 995
Cultuurfonds	€ 2 500
Gebouwenbeheer	€ 31 055 (waarvan € 22 000 voor <i>Den Hoogen Pad</i>)

In het cultuurbegrotingskrediet voor personeel zijn technicus en onderhoudspersoneel van het gemeenschapscentrum niet opgenomen. (zie 6.4).

Deze begroting is het vertrekpunt voor de periode van 2004 tot en met 2007. Het spreekt vanzelf dat er op termijn meer financiële middelen zullen nodig zijn om het voorliggende ambitieuze plan te realiseren. Binnen de budgettaire mogelijkheden van de gemeente zal jaarlijks bij de begrotingsbesprekingen aandacht worden besteed aan de financiële ruggensteun bij de uitdeining van het Maldegemse cultuurbeleid. Hierbij wordt telkens prioriteit gegeven aan een bepaalde concrete doelstelling, die de participatie kan verhogen en kan dynamiseren. (polyvalente zaal, uitbreiding personeelsbestand, intergemeentelijke projectvereniging enz.)

Voor de toelagen aan de verenigingen zal het gewijzigd subsidiëringsreglement (sinds 23 oktober 2002) met puntensysteem verder nauwkeurig worden toegepast.

De middelen die door de hogere overheid ter beschikking kunnen worden gesteld (€ 1,00 per inwoner), worden besteed aan de bijzondere en vernieuwende initiatieven, hieronder besproken.

6.2. Middelen voor bijzondere en vernieuwende initiatieven

Er zijn bijzondere en vernieuwende initiatieven gepland op 4 verschillende terreinen. Wij verwijzen hierbij telkens ook naar de concrete doelstellingen in het vorige hoofdstuk.

Cultuurraad/ verenigingen

Om de bevolking te stimuleren actief mee te werken aan de opbouw/ het herstel van een sociaal-cultureel weefsel wordt \pm € 6 000 uitgetrokken. Hiermee willen we een dynamische cultuurmarkt in de bestaande avondmarkt integreren (zie 5.2.1.1) en een cultuurfonds uitbouwen (zie 5.2.1.5), waardoor verenigingen zich actief kunnen mengen in de culturele programmatie. De kruisbestuiving tussen de verschillende initiatieven staat hierbij centraal.

Erfgoed

We willen het volledige Maldegemse publiek vertrouwd maken met de Middelburgse kasteelsite (zie 5.1.1.3). Voor de populair-wetenschappelijke en educatief verantwoorde ontsluiting van de nieuwe vondsten (opgraving in zomer 2003), houden we voorlopig zowat € 6 000 vrij.

Kunstenbeleid

Naast kunsteducatie en culturele podiumprogrammatie, maken we ook werk van een stevig onderbouwd kunstenbeleid. Om de nieuwe beleidsvisie te onderstrepen zijn er een aantal nieuwe, grote en laagdrempelige kunstinitiatieven gepland. Voor deze initiatieven voorzien we \pm € 10 000. Het gaat hierbij concreet om een tentoonstelling in open lucht van monumentale beelden (zie 5.3.2.2) en een klassiek concert in het St. Annapark (zie 5.3.2.3).

Specifieke doelgroepen

Om de toegankelijkheid en de bereikbaarheid van het culturele aanbod te vergroten in ons doelgroepenbeleid, wordt er voor bijzondere initiatieven op dat vlak heel wat voorzien door verschillende diensten. (zie bv. doelstelling 5.2.2.2) Net omdat het hier vaak gaat om dienstoverschrijdende projecten, wordt ervoor geopteerd om zelf de jaarlijkse budgetten hiervoor te voorzien. Hierbij dient ook opgemerkt te worden, dat in de in de hierboven beschreven initiatieven ook telkens ten volle aandacht zal worden besteed aan groepen en individuen waarvan de participatie aan cultuur bemoeilijkt wordt.

Bestemming van de subsidies voor bijzondere en vernieuwende projecten: Overzicht

Bestemming	Bedrag	Doelstelling (verwijzing)
Cultuurmarkt	\pm € 3 500	5.2.1.1.
Cultuurfonds	\pm € 2 500	5.2.1.5.
Ontsluiting Middelburgse vondsten	\pm € 6 000	5.1.1.3
Beeldenbeleid	\pm € 5 000	5.3.2.2.
Klassiek in 't Park	\pm € 5 000	5.3.2.3.

6.3. Materiële middelen

Door een vlotte samenwerking met de dienst infrastructuur worden zo veel mogelijk materiële middelen ter beschikking gesteld. Zowel gemeentelijke initiatieven als activiteiten van verenigingen dragen hier de vruchten van. Vooral activiteiten zoals Erfgoedweekend, Week van de Amateurkunsten, Open Monumentendag en de 11-juliviering worden waar nodig materieel ondersteund. Op vlak van communicatie en promotie is de goede samenwerking van alle culturele actoren met de gemeentelijke grafische dienst onontbeerlijk (affiches, strooifolders, aankondigingsborden enz.)

Het gewijzigd reglement op het gebruik van gemeentelijke lokalen (gemeenschapscentrum, 23 oktober 2002) laat toe dat Maldegemse verenigingen, instellingen en diensten aan een voordeeltarief gebruik kunnen maken van de infrastructuur van het gemeenschapscentrum. In de zaal *Den Hoogen Pad* zijn bij de huur "met volledige techniek" ook de diensten van een professionele gemeentelijke technicus (3 uur) inbegrepen.

6.4. Personele middelen

Technicus/ onderhoudspersoneel

In de polyvalente zaal *Den Hoogen Pad* (deel van het gemeenschapscentrum) werken een voltijds aangestelde technicus en 2 poetsvrouwen.

Cultuurmedewerkster

De cultuurmedewerkster (C-niveau, voltijds) ondersteunt het programmaticomité en de beheerraad en staat in voor de administratieve taken van het gemeenschapscentrum. (zaalaanvragen, klachten, culturele programmatie, ticketreservatie) en de begeleiding van jeugd- en volwassenenvoorstellingen. Zij zorgt ook voor de concrete uitvoering van de promotie en communicatie samen met een professioneel communicatiebureau. Zij heeft haar bureau in *Den Hoogen Pad*.

Cultuurbeleidscoördinator

De cultuurbeleidscoördinator (A-niveau, voltijds) begint nu na de uitgebreide verkenningsronde van 8 maanden, waarin op administratief en op netwerkvlak een ideale uitgangspositie werd verkregen, aan zijn echte werk: de uitvoering van het cultuurbeleidsplan 2004-2007.

Hij werkt actief mee in de beheerraad van het gemeenschapscentrum, heeft een scharnierfunctie tussen cultuurraad en gemeentebestuur en is een gemakkelijk aanspreekbare contactpersoon en spilfiguur voor het ruime cultureel geïnteresseerde publiek. Hij coördineert waar nodig de werking van lokale culturele comités en creëert

voortdurend netwerken (zowel binnen de lokale cultuursector als over beleidsgrenzen heen als over gemeentegrenzen heen).

De uitvoering van het cultuurbeleidsplan wordt voortdurend geëvalueerd, aangepast en aangevuld (zie hoofdstuk 7).

Aanvulling

Het valt te verwachten dat de realisatie van de ambitieuze doelstellingen van het beleidsplan niet enkel zeer veel dynamiek, maar ook zeer veel werk met zich mee brengt. Op korte termijn kunnen competente stagiairs bepaalde projecten van dichtbij begeleiden. (zie 5.4.4). Als de uitvoering van het cultuurbeleidsplan werkelijk een zeer hoge vlucht neemt, zal op lange termijn het in dienst nemen van een extra cultureel medewerker overwogen moeten worden. Naast de coördinerende beleidstaken, groeien ook de administratieve taken immers onvermijdelijk aan (subsidiëring verenigingen, secretariaat cultuurraad, verzendingen enz.) Hiervoor zijn voorlopig nog geen middelen beschikbaar, zodat de noodzaak van een eventuele aanvulling jaarlijks bij de begrotingsbesprekingen moet geëvalueerd worden.

Archief

Een archivaris (halftijds) verzekert de bewaring en de ontsluiting van het gemeentelijk archief. Hij werkt samen met de heemkundige kring en verschillende erfgoedcomités om ook binnen deze "moeilijker toegankelijke" dienst een integraal beleid te voeren dat gericht is op participatie.

Andere gemeentelijke culturele instellingen

De andere gemeentelijke instellingen (Kunstacademie, Academie voor Muziek en Woord en bibliotheek) voeren een eigen personeelsbeleid, dat er ook op gericht is de Maldegemse burger zo optimaal mogelijk van dienst te zijn. De concrete doelstellingen uit het vorige hoofdstuk die betrekking hebben op deze instellingen, zijn in principe te realiseren met de huidige personeelsformatie.

7. AFSPRAKEN OMTRENT IMPLEMENTATIE, EVALUATIE EN BIJSTURING

7.1. Implementatie

De officiële start van het cultuurbeleidsplan 2004-2007 is 1 januari 2004. Op die datum wordt natuurlijk niet gewacht om met de realisatie van de ambitieuze doelstellingen te beginnen. Tijdens het proces van cultuurbeleidsplanning werd al begonnen met het scheppen van de ideale voorwaarden waarin een cultureel Maldegem kan gedijen. Nu de concrete doelstellingen op papier staan, kan de realisatie ervan actief starten, zodra de gemeenteraad het plan goedkeurt.

Alle culturele actoren worden bij de implementatie betrokken. Het brede draagvlak dat bij de opstelling van het plan werd gezocht én gevonden, kan nu in de uitvoering nog meer zijn vruchten afwerpen. Het voorliggende cultuurbeleidsplan 2004-2007 wordt niet enkel als een beleids-, maar ook als een werkdocument beschouwd, waarin professionelen en vrijwilligers elkaar perfect kunnen aanvullen.

De implementatie van het beleidsplan wordt gecoördineerd door de cultuurbeleidscoördinator, die een dialoog voert met en teweegbrengt tussen het beleidsniveau en de culturele actoren. Omdat we ervan uitgaan dat iedereen een culturele actor kan zijn, wordt hier een breed scala van belangengroepen bij betrokken. Zoals we ook al in onze doelstellingen benadrukten, is de aandacht voor minderheidsgroepen groot. We gaan ervan uit dat zij actief moeten gestimuleerd worden om betrokken te worden bij de implementatie. Enkele laagdrempelige initiatieven zijn daarvoor de ideale katalysator.

7.2. Evaluatie

De implementatie wordt van dichtbij gevolgd en geëvalueerd door de stuurgroep cultuur. Deze stuurgroep evolueert op natuurlijke wijze en staat open voor nieuwe krachten, ideeën en invloeden. Hij probeert kritisch aan de hand van de bepaalde kwantitatieve indicatoren in combinatie met een kwalitatieve beoordeling de bereikte graad van implementatie te bepalen.

De cultuurbeleidscoördinator zal aan de hand van steekproeven en kleine doelgroepen-enquêtes een bijkomende indicator creëren. De grote groep geïnteresseerden die we om ons konden scharen bij de ontwikkeling van het plan, wordt systematisch verder uitgebreid en betrokken bij de evaluatie. Zij worden aangemoedigd spontaan te reageren, maar komen ook formeel in functie van de jaarlijkse actieplannen een aantal keer samen om in kleinere thematische groepen het beleid te evalueren en mee te denken over de verdere uitvoering

van het plan. Uiteraard wordt er voortdurend gelet op de impliciete en expliciete evaluatie van cultuurraad, verenigingen, musea, kunstenaars enz.

7.3. Bijsturing

In een eerste echte bijsturing van het plan in 2005, zal vooral aandacht besteed worden aan de verfijning van de indicatoren. We houden hierbij rekening met de verschillende nulmetingen en met de resultaten van de "Ontwikkeling van indicatoren ter ondersteuning van beleidsevaluatie" (*Vlaamse Overheid, Cultuur Lokaal, VCOB, Recreatief*).

De voortdurende positief-kritische houding en de constante evaluatie monden uiteindelijk vanzelf uit in de bijsturing van het plan. Pas na een periode van implementatie is het immers mogelijk om bepaalde doelstellingen te verfijnen, aan te passen of toe te voegen. Net omdat de gemeentelijke context voortdurend evolueert en het plan het dynamisme van een sociaal-cultureel weefsel propageert, zal er telkens weer grondige evaluatie en bijsturing noodzakelijk zijn.

8. BIJLAGEN

8.1. Advies van de cultuurraad over het cultuurbeleidsplan

8.2. Gemeenteraadsbeslissing houdende de goedkeuring van het cultuurbeleidsplan

8.3. De samenstelling van het beheersorgaan van het gemeenschapscentrum

8.4. Het gebruikersreglement van het gemeenschapscentrum

- huishoudelijk reglement *CC Den Hoogen Pad*
- retributiereglement *CC Den Hoogen Pad*
- reglement gemeentelijke lokalen

8.5. Folder *Is cultuur thuis in Maldegem? Is Maldegem thuis in cultuur?*